

Največji slovenski tednik v Zdrženih državah

Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
Za štane, na leto... \$0.96
Za učelane... \$1.50
Za inozemstvo... \$2.00

NASLOV
uredništva in upravnika:
1951 W. 22nd Place,
Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487

GLASNIK SLOVENSKEGA JEDNOTE

DELO OFFICIAL ORGAN IZOBRAZBA

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917, AUTHORIZED ON JUNE 22, 1918.

No. 34. Stev. 34.

Chicago, Ill., 28. avgusta (August) 1918.

Leto IV. Volume IV.

The largest Slovenian Weekly in the United States of America.

Issued every Wednesday
Subscription price:
For members yearly \$0.96
For nonmembers... \$1.50
Foreign Countries... \$2.00

OFFICE OF PUBLICATION:
1951 W. 22nd Place,
Chicago, Ill.
Telephone: Canal 2487

Ameriške vesti.

Novi naborni predlog sprejet.

Washington, D. C. 25. avgusta. — Včeraj popoldne je bil v kongresni zbornici sprejet novi zakonski naborni načrt z 336 proti 2 glasovoma. Ta zakonski načrt določa, da se bodo morali podvreči registraciji vsi moški v starosti od 18. do 45. leta. Predlog pride še v senatsko zbornico na glasovanje, nakar ga bo predsednik Wilson podpisal, da bo ta novi naborni zakon pravomočen. Splošno se sodi, da bo stopil ta novi naborni zakon v veljavo konec tekočega tedna in da se bo registracija vršila dne 5. ali okrog 5. septembra t. l. V kolikor se računa, se bo ta dan registriralo 13 milijonov moških v starosti od 18. do 45. leta. Registracija bo določena za državljane in tudi za ne-dravljane.

V državnih tiskarnah so sedaj zelo zaposleni s tiskanjem različnih oklicev lepakov in pozivov k registraciji. Ti oklici bodo nabiti po vseh poštinih uradih širom držav (55,000), po vseh železniških postajah, (56,000), pouličnih karah, železnicah, tovarnah itd. Oklice bodo priobčili tudi vsi častniki bodisi že v angleškem ali kakem tujem jeziku. V večjih mestih bodo te listine nosili tudi žolski otroci domov, na deželi pa pismonoše. Dalje se bodo oblasti obrnile na župnike in pastore raznih cerkva, ki bodo na nedeljo pred registracijo oznanili vernikom, da se vrši registracija ta in ta dan in da naj se temu pozivu vsakdo odzove, katerega veže tozadavna dolžnost.

Poziv na Jugoslovane.

Od odbora za javne informacije (Committee on Public Information) v Washingtonu, D. C. (Jugoslovanski biro) smo prejeli za objavo sledeče naznanilo: "St. 5.

Washington, D. C. 20. avg. 1918 V kongresu Zdrženih držav bo v najkrajšem času sprejet zakonski načrt, po katerem se bo povečalo doseganje število onih, ki so dolžni sodelovati v pripravah in delu za obrambo naše zemlje.

Za sedaj še ni določen čas za popis (registracijo) in ne doba, ali starost onih, ki se bodo morali v to svrhu registrirati; a toliko se pa že zna, da se bo vršila registracija začetkom septembra t. l. in sicer po istem načinu, kakor sta se vršili zadnji dve registraciji, tako da se bo zakon oziral na vse, na one ki so ameriški državljani, in na one ki niso. V korist onih je torej, katerih se bo ta zakon tikal, da znajo že sedaj, da se bo treba registrirati v kraju, ali mestu, kjer živijo in sicer oni dan, kakoršnega bo vlada določila. Za one naše ljudi, ki niso večji angleški jezika, bo vlada v različnih mestih pri registriranju postavila posebne tolmače, kjer bo potreba, tako, da se ne bo mogel nihče izgovarjati, da ni razumel določb nabornega zakona.

Opozarjamo torej vse Jugoslovane (Srbe, Hrvate in Slovence) v njih lastno korist, da točno in vestno odgovarjajo zahtevam zakona, ker v nasprotnem slučaju boste morali trpeti vso težino in strogost zakona."

Povoljni uspeh registracije 21-letnih.

Washington, D. C. 26. avgusta. — V kolikor se zamore dosedaj soditi, se je minulo soboto, dne 24. t. m. registriralo 158,000 mladenčev v starosti 21. let. Dve tretjini teh registrirancev bo sta-

vljeno v razred I. ter že v par dneh vpoklicanih pod zastavo.

Poročilo generala Marcha.

Washington, D. C. 24. avgusta. — Skupno število ameriških vojakov, ki so se do danes ukrcali na prevozne parnike in prepeljali preko morja znaša 1,500,000. Tako se je danes izjavil general March, štabni načelnik.

Gen. March je poudarjal dalje, da zaslužijo vsi ameriški vojaki popolno priznanje in zaupanje od strani ljudstva. Naši vojaki so še vedno izborne rešili svojo nalogo. Vsak mož, ki je služil v ameriški armadi, ima v naše fante popolno zaupanje; to zatrjujejo tudi častniki, ki se vračajo domov s fronte. Nedavno je neka ameriška divizija zaplenila 68 nemških topov, ter vse iste srečno dovedla na varno na svojih vozovih, poleg tega je ta divizija odvedla v jetništvo 3500 nemških vojakov. — Zopet neka druga ameriška divizija je nedavno pri enem samem naskoku zasegla 10 nemških baterij in iste poklonila generalu Pershingu. — Tako se je glasilo poročilo gen. Marcha.

Končno je general March omenil, če bo znajala ameriška armada 4 milijone mož, bo vojna dobljena že tekom prihodnjega leta.

Stric Samove pralnice po vojaških taboriščih.

Washington, D. C. 26. avg. — Ker je bila sprejeta predloga, da naj znanprej vlada oskrbuje pranje vojaškega perila, se bo v kratkem času po vseh večjih vojaških taboriščih zgradilo po eno veliko moderno parno pralnico (Laundry); povprečno bo veljala vsaka taka pralnica \$150,000, upravni stroški na leto bodo pa znašali za vse te pralnice \$5,754,990.

Predsednik Wilson za vojne begunce.

Washington, D. C. 26. avg. — predsednik Wilson je izročil krogresu in senatu resolucijo, v kateri prosi, da naj bi se dovolilo naseljevanje v Ameriko onim vojniim beguncem, ki ne morejo vsled vojnih razmer več doma živeti.

Ameriška trgovska mornarica.

Philadelphia, Pa. 24. avg. — Edward N. Hurley, načelnik državnega odseka za gradbo ladij se je danes izjavil, da se bodo Zdruzene države kmalo prištevale v prvo vrsto glodne trgovske mornarice. Zdruzene države imajo sedaj že 7 milijonov ton svojih lastnih ladij in parnikov; ko bo enkrat ves načrt dovršen, bo znajala skupna tonaža naših trgovskih ladij 25 milijonov ton.

Sladkor bo dražji.

Washington, D. C. 25. avg. — Živilska administracija naznanja, da se bo v kratkem sladkor podražil, to pa vsled tega, ker ga primanjkuje na trgu. Pridelek novega sladkorja ne bo tako dovoljen, kakor se je mislilo, starega pa ni več dosti na razpolago. Vsled tega je prišla živilska administracija do zaključka, da naj se določijo za stari in novi sladkor enotna cena. Povišanje cene ne bo prekašalo 1 centa.

Naborna pogodba med Italijo in Zdr. državami.

Washington, D. C. 24. avg. — Državni tajnik Lansing in itali-

Vpljeni nemški topovi na ameriški fronti v Franciji, ki bodo na ogled občinstvu na veliki vojni razstavi v Chicagu od 2. do 15. septembra t. l. Razstava bo v Grant Parku na obali Michiganskega jezera.

janski poslanik sta danes podpisala pogodbo, ko določa, da se lahko vse, v Italiji živeče Amerikance vpokliče v vojno, ki so zato sposobni, ravno tako lahko tudi vpokličejo Zdruzene države tu živeče Italijane v vojaško službovanje.

Obnovljena pogodba z Japonsko.

Washington, D. C. 24. avg. — Arbitrajsko pogodbo med Japonsko in Zdruzenimi državami se je danes za nadaljnih 5 let obnovilo. Ker je isto podpisal državni tajnik Lansing in japonski poslanik, je stopila takoj v veljavo. Pogodba določa, da se mora staviti vsako sporno točko med obema vladama, koje ni mogoče diplomatičnim putem poravnati posebnim mednarodnim komisijam v razsodbo. Vendar niso k tem točkam pristeti sporni slučajji, ki bi se ticali narodne časti, važnih koristi, neodvisnosti ali pravice tretje stranke.

Splošna suša se nam bliža.

Washington, D. C. 25. avg. — Takoj, ko bodo v senatu rešene in urejene točke glede nove naborne postave in vojnega davka, pride na vrsto prohibicijska predloga. Novi tozadavni zakonski načrt določa, da bodo v Zdruzenih državah po 1. januarju 1919 vse suho. Skoro gotovo bodo pa termin splošne suše še za par mesecev podaljšali, da bo mogoče spraviti na trg še veliko količino likerjev, kar bo doneslo državi dosti dohodkov pri davkih in carini.

Kajzer bo moral plačati odškodnino "Lusitanije."

New York, N. Y. 27. avg. — Zvezni okrožni sodnik Julius M. Mayer je danes sporazumno s pomorski trgovskih sodiščem določil, da ni Cunard parobrodna družba odgovorna za odškodnino \$4,000,000, katero zahtevajo sorodniki potopljenih žrtev Lusitanije, koje je neka nemška podmornica dne 7. maja l. 1915 potopila. Odgovor in odškodnino za to bo morala dati edinole Nemčija, ko nastopi čas obračuna po končani vojni. Sodnik Mayer se je dalje izjavil, da ni bilo na "Lusitaniji" za časa katastrofe nič munije, tako tudi "Lusitanija"

ni bila oborožena. Nemška podmornica jo je torej potopila posem na zločinski in krivični način.

Žrtve orkana.

Tyler, Minn. 22. avg. — Sinoči, krog 10 ure je divjal v tukajšnji naselbini grozen orkan, ki je porušil skoro vsa gospodarska in trgovska postopja. Dosedaj so spravili izpod razvalin že 27 trupel ponesrečencev, nekaj se jih pa še pogreša. Število ranjencev znaša nad 100. Silen orkan je trajal nad 1 uro; materijelno škodo se ceni na \$200,000.

Zanimiva obravnava se bliža.

Chikaški listi poročajo, da se bo kmalo pričelo z zanimivo obravnavo pred zveznim sodnikom Landis-em, ko se bodo morali zagovarjati pred veliko poroto glavni voditelji socialistov in sicer: Viktor Berger iz Wisconsin; Adolf Germer, glavni tajnik zveze socialistov; J. Louis Engdahl, urednik lista "American Socialist;" Irwin S. J. Tucker, vodja neke mirovne stranke in Wm. F. Kruse, ravnatelj Narodne lige mladih socialistov. Vsi ti so obtoženi vohunstva ali špijonaže. Obtožnica napram tem "rdečim ptičjem" vsebuje več protipostavnihih točk, kakor jih je bilo v obtožnici minule obravnave skupine članov I. W. W. Vsi navedenci se bodo morali zagovarjati tudi vsled progernazma.

Inozemske vesti.

Velike smage na francoski fronti. Nemci zopet poraženi.

Na angleški fronti 25. avg. Zelo važna postojanka Bapaume je padla danes proti jutru nam v roke; Nemci so to mesto popolnoma evakuirali tako da sedaj patrolira po njem naše vojaštvo. Iz jeze in maščevanja je sovražnik porušil in zanetil več hiš tega mesta predno se je umaknil naprej. Z osvojitvijo mesta Bapaume so Angleži pridobili eno izmed najbolj važnih postojank.

London, Anglija, 25. avg.

Na bojni črti med Albertom in Bapaume so zavezniške čete dosepele že do stare Hindenburgove o-

fenzivne točke, kamor se je bil Hindenburg umaknil meseca junija l. 1917. In še več, naša armada prodira naprej že nad 1000 yardov od te črte. Vse kaže na to, da se bo maršal Haigu v kratkem času posrečilo zavzeti tudi Peronne, najvažnejšo nemško železniško centralno proggo.

Od 21. avgusta do danes so Nemci izgubili 17,000 svojih vojakov, katere smo odvedli v jetništvo; število zaplenjenih topov in drugega materijala je pa tudi ogromno; samo pri zavzetju Bapaume je padlo nam v roke 80 sovražnih topov.

Pariz, Francija, 25. avg. — Dasiiravno so skušali Nemci s svojimi protinapadi odbiti naše čete v dolini Ailette, med Oise in Aisne, so se morali slednjič z velikimi izgubami umakniti nazaj. Sedaj se pomika armada generala Mangina iztočno od Bagneta.

Iz vseh krajev prihaja v glavni vojni stan veselo poročilo o umikanju Nemcev pred zavezniško armado. Vesti o vednih mnogah povzročajo med ljudstvom nepopisno veselje in navdušenje osobito ko je bil uradno naznanjen padec mesta Bapaume.

Danes je ministrski predsednik Clemenceau brzojavil predsednikom vseh generalnih svetov, da naj bodo uverjeni, da bo maršal Foch izvršil svoj namen in naložbo s tem, da bo popolnoma uničil sovražnika.

Pariz Francija, 25. avg. — Ker je nemški cesar naprosil Avstrijo, da naj mu pošlje nekaj vojaštva na pomoč na zapadno fronto, je cesar Karl tej želji ugodil.

Zadnji čas je bilo res opaziti razne avstrijske vojaške oddelke na južnoiztočni francoski fronti v bližini Woivre. Ti oddelki pa ne bodo mogli dosti Nemcem pomagati, ker so jih Francozi obkolili, porazili in odvedli v vojno jetništvo.

Nemški prestolonaslednik na dopustu.

Curij, Švica, 26. avgusta. — Ker je nastala med nemškim ljudstvom velika nejevolja napram nemškemu prestolonasledniku vsled njegovega "fiaska" na zapadni fronti, se je cesar Viljem udal zahtevi ljudstva s tem, da je pre-

stolonasledniku "dovolil" 6 mesecev "dopusta", ter se bo za ta čas umaknil nekam v privatno življenje. To poročilo prihaja semkaj iz Berlina.

Tudi bavarskemu prestolonasledniku Rupertu je bil "milostno" dovoljen daljši dopust menda iz jedneakega vzroka. To priliko bo Rupert porabil s tem, da se bo oženil z 19-letno luksenburško princezino Antonijeto; bavarski prestolonaslednik je star sedaj 49 let.

Nemški nadvojvoda bo finski kralj.

Amsterdam, Holandsko, 26. avg. — V nemških "višjih" krogih kroži vest, da bo prevzel vladarsko krono novega finskega kraljstva Meeklenburg — streliški nadvojvoda Adolf Friderik.

Španci so hudi na Nemce.

Madrid, Španka, 26. avg. — Ker so Nemci za časa sedanje vojne potopili številno španskih ladij in parnikov, in ker so vsi tozadavni protesti brezuspešni, bo Španka zasegla vse nemške parnike internirane v njenih pristaniščih. Tako se je sklenilo in določilo v španskem kabinetu in zajedno naročilo poslaniku v Berlinu, da naj tozadavno obvesti nemško vlado.

Bolgarska se je naveličala Nemcev.

London, Anglija, 26. avg. — Nezdovoljnost med Bolgari in Nemci postaja vedno večja. Kakor se semkaj poroča, je bolgarska vlada odslavila vse državne uradnike, rodom Nemce, ker Bolgarska noče več služiti Nemčiji za agenta. Zaeno z nemškimi državnimi uslužbenici so bili odslavljeni tudi Turki.

Boljševiki zavrgli papežovo prošnjo.

Amsterdam, Holandsko, 26. avg. — Neko poročilo berlinskega lista "Lokal Anzeiger" se glasi, da je vlada boljševikov odklonila prošnjo sv. očeta, da naj bi se dovolilo družini bivšega ruskega carja potovati in naseliti se na Španko. Boljševiki zatrjujejo, da ni sedaj nobene komunikacije med Moskvo in sedanjim bivališčem bivše carske družine.

Ameriški kongresniki gostje laškega kralja.

Rim, Italija, 22. avg. — Ko si je danes ogledal mornarični odsek kongresa Zdrženih držav italijansko fronto, ga je italijanski kralj povabil k sebi na kosilo. Ameriški gostje so zatem prisostvovali slavnosti kraljeve poklonitve bojnih zastav gotovim oddelkom in podelitve vojnih odlikovanj.

Izgube Avstrijcev na angleško-laški fronti.

London, Anglija 24. avg. — Od 15. junija do 15. avgusta t. l. so izgubili Avstrijci na angleški fronti v Italiji 20,000 mož, med tem ko znašajo izgube Angležev na tej fronti tekom zadnjih 2 mesecev samo 2500 mož.

Boljševiki obesili 300 Čeho-Slovakov.

Amsterdam, Holandsko, 23. avg. — Ko so boljševške in čete Rdeče garde zasedle mesto Simbirsk ob Volgi, je dal poveljnik teh čet ukaz javno obesiti 300 češko-slovaških vojnihih jetnikov. To so vprizorili boljševiki iz maščevanja nad Čeho-Slovaki, ker so leti pri zavzetju tega mesta bali neusmiljeno postopali z ondotnimi prebivalci.

Is urada dr. sv. Jožefa št. 2. E. S. K. J. v Joliet, Ill. Ker se naše društvo, kakor vsa druga jolietaska društva udeležijo blagoslovljenja nove cerkve sv. Roka v La Salle, Ill., dne 1. septembra in ker se ima naša društvena seja vršiti ravno isti dan, zato je bilo sklenjeno na zadnjem mesečnem zborovanju, da se to seja prestavi na en dan poprej, to je na soboto, dne 31. avgusta ob pol 8ih zvečer v navadnem prostoru.

Zatorej vsi člani in članice našega društva, ki se udeležite blagoslovljenja nove slovenske cerkve v La Salle, naj se zberejo v nedeljo 1. sept. ob 7. uri zjutraj v stari šoli, da gremo potem skupno na postajo, kjer nas bodo čakale posebne (Special) kare; te kare gredo s postaje točno ob pol 8ih zjutraj in vozni listek stane samo \$1.40 za osebo za tja in nazaj. Tudi vsi oni, ki ne pripadajo k društvu dobijo listek po ravno isti ceni. Vozni listek je dobiti že sedaj pri meni, vsled tega svetujem in priporočam, da naj si ga vsakdo pravočasno omisli.

Kakor vsa druga društva, tako je tudi naše društvo prejelo iz gl. urada K. S. K. J. znake Mladinskega oddelka. Te znake je prejelo naše društvo na zadnji redni mesečni seji in jih je tudi iz svoje lastne blagajne takoj plačalo, tako, da dobi vsak otrok spadajoč v Mladinski oddelk našega društva ta znak zastoj.

Torej člani dr. sv. Jožefa št. 2. ki še nimate svojih otrok vpisanih v tem važnem oddelku se opozarjate in prosite, da pridite in jih vpišete kakor hitro mogoče.

S sobratskim pozdravom John Vidmar, tajnik.

NAZNANILO.

Tem potom naznanjam članom društva sv. Franciška Saleš. št. 29 v Jolietu, Ill., da bo imelo društvo svojo prihodnjo mesečno seja v soboto, dne 31. avgusta zvečer in ne 1. septembra kot ponavadi.

Vzrok temu je, ker se bo tudi naše društvo vdeležilo slavnosti povodom blagoslovljenja nove cerkve v La Salle, Ill.

Prosim torej cenjene člane, da izvolijo to naznanilo vpoštevati in se polnoštevilno vdeležiti seje prihodnje soboto.

S pozdravom Martin Težak, preds.

POZIV.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 45. K. S. K. J. v East Helena, Mont., bi rado zvedelo, kje se sedaj nahaja Anton Grbčić? Pred dvema mesecema je bil v La Grande, Oregon.

Kdo izmed cenjenih čitateljev tega lista ve za njegov sedanji naslov, naj ga izvoli naznaniti društvu. tajniku

John Kamyby P. O. box 70 East Helena, Mont.

Is urada dr. "Marije Sedem Zlosti" št. 50 K. S. K. J. Pittsburgh, Pa.

S tem kličem in priporočam članom našega društva, da bi se bolj redno udeleževali mesečnih sej, in da bi bolj točno plačevali svoje asemente. Pri tem moram pač priznati, da ima društvo tudi točne in dobre člane, ki se udeležujejo sej in redno plačujejo svoje prispevke; imamo jih pa tudi malo število onih, kateri so v tej zadevi leni in malomarni, ki radi ostanejo v vplačevanju asem. Kadar jim pišem uradno pismo radi poravnave dolga pri društvu, še odgovora ne dobim. Naj bo torej enkrat za vselej povedano na tem mestu, vsem onim članom in članicam, katerim se piše radi dolga asem. pred sejo, ali po seji, ako mi ne bodo odgovorili, ali poslali denarja, ali se na kak drugi način opravičili, bodo vsi taki člani direktno suspendirani iz društva z istim časom, kakor bo v pismu označeno, (dan in mesec). Jaz dam vsakemu priložnost 8 dni, da mi odpisne in lahko pošlje denar; 8 dni, mislim da je dovolj časa za odgovor in poravnavo dolga. Odslej naprej se bom ravnal točno po datumu pisma, da se bo za vselej napravilo red in točno poslovanje pri našem društvu. Vsak član in članica dobro ve, če društvu dolguje na asem., da ni opravičen do bolniške podpore in ne do posmrtnine in

poškodnine pri KSKJ. Jaz sploh ne morem umeti, čemu člani nočejo tega vpoštevati? Ako se oziramo na Jednotina pravila, se lahko take člane in članice še isti mesec suspendira ako ne plačajo asem. Omenim pri tem, da ima društvo po 8 centov stroškov kadar pišem kako opominljivo pismo. Znaprej se bo to svoto pripisovalo k dolgu vsem onim članom in članicam, katerim se mora brezpotrebno pisariti zaradi dolga; taki člani naj sami trpijo in plačajo za svojo malomarnost.

Nadalje omenim, da je naše društvo kupilo za \$200.00 Tretjega posojila Svobode in za \$1000. (tisoč) Vojno Varčevalnih Znamk. (W. S. S.) S tem smo pokazali, da smo lojalni naši novi domovini, ali Združenim državam; kar je bilo enoglasno sprejeto.

Čast mi je tudi poročati, da naše društvo lepo napreduje z blagajno in članstvom; sedaj imamo 299 članov in članice ter 125 otrok v Mladinskem oddelku.

K sklepu pozdravljam vse članstvo našega društva in K. S. K. J. Frank Trempus, tajnik. 5146 Carnegie Ave.

NAZNANILO.

Društvo sv. Jožefa št. 53 Waukegan, Ill.

Tem potom se naznanja članom našega društva, da je bilo sklenjeno na redni mesečni seji dne 11. avgusta, udeležiti se slavnosti, blagoslovljenja novega bandera (zastave) društva sv. Družine št. 6. D. sv. D. v Waukegan, Ill.

Vsak član našega društva, je uljudno vabljen, da se gotovo omenjene slavnosti udeleži. Zbirali se bomo v nedeljo dne 1. septembra 1918. ob po 1. uri popoldan pri slov. šoli na 10-ti cesti in McAlister ave., odkoder točno ob 1. uri odkorakamo v slov. cerkev kjer se bo vršilo blagoslovljenje zastave; za tem gremo v Slanovo dvorano, kjer bode veselica popoldne in zvečer. Vsak član je naprošen, da prinese s seboj društveno regalijo.

S sobratskim pozdravom Math Ivanetič, dr. tajnik.

NAZNANILO.

S tem naznanjam vsem članom dr. "Marije Sedem Žalosti št. 84 Trimountain, Mich. da je na zadnji seji društvo zaključilo, da se ne bo ni jednemu članu plačala bolniška podpora do 1. siječnja (januarja) 1919. Vzrok tega zaključka je, ker ima naše društvo dosti bolnih članov, ter ni v stanju plačevati bolniške podpore.

Toliko v blagohotno naznanilo in vpoštevajte vsem članom našega društva.

S sobratskim pozdravom Ludvik Pintar, I. tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. JOZEFA.

Štev. 146 K. S. K. J. Cleveland, O.

Poročati imam žalostno novice, da je našemu obče spoštovanemu in priljubljenemu sobratu Anton Šušteršiču dne 14. avgusta kmalu po pričetem delu v tovarni stroj odtrgal mazinec v drugemu členu na levi roki. Kakor mi je on poročal, je on član društva že petnajst dolgih let, in to je prvi slučaj, da bo kakor se je izrazil moral prejemati bolniško podporo. Pač res lep vzgled marsikateremu, toraj naj sprejme tem potom moje resnično sočustvovanje in mu želim skorajšnjega okrevanja.

Ker mi radi nujnih oprav. ni bilo mogoče poprej poročati, torej tem potom uradno naznanjam da je bilo sklenjeno na mesečni seji dne 21. julija, da se letos ne priredi nikake vrtno veselice ali piknika. Da pa društvena blagajna ne bo preveč oškodovana, pripeva vsak član 1 dolar v ta namen in sicer najkasneje do mesečne seje 20. oktobra t. l. torej je časa še cela dva meseca. Nekateri si naj pa zapomnijo, da je društvo tako sklenilo nikakor pa ne društveni odbor, kar spričuje zapisnik, ki je bil prečitán na seji dne 18. avgusta t. l. ter odobren in potrjen od navzočih članov. Kar se pa tiče "kikanja" po gotovih lokalih, kakor je bilo poročano na seji, radi omenjenega dolarja, bom sedaj molčal, ker imam prekosmata ušesa, da bi se me kaj prijelo. Povedati za moram, da ima društvo jako močno orožje, ki ga pa dotičniki ne poznajo, ali ga pa poznati ne.

Ob enem poročam, da ima tudi naš društvo dva člana, ki služita v armadi strica Sam-a in sicer sobr. Josip Birsa in sobr. Ben. J. Birsa.

Prvi, ali sobr. Josip Birsa je bil rojen v Jolietu, Ill., v vojakom je odšel dne 29. maja 1918., ter se nahaja sedaj v Camp Shelly, Miss. Njegov naslov je J. B. Recruit No. 11 Det. Camp, Camp Shelly, Miss.

Drugi član-vojak Ben. J. Birsa je bil tudi rojen v Jolietu, Ill. V vojaško službo je stopil dne 25. maja 1918.; sedaj služi pri Reh Co. 41. St. Inf. Camp Funston, Kans.

S sobratskim pozdravom Frank Gutnik, tajnik.

Ob enem poročam, da ima tudi naš društvo dva člana, ki služita v armadi strica Sam-a in sicer sobr. Josip Birsa in sobr. Ben. J. Birsa. Prvi, ali sobr. Josip Birsa je bil rojen v Jolietu, Ill., v vojakom je odšel dne 29. maja 1918., ter se nahaja sedaj v Camp Shelly, Miss. Njegov naslov je J. B. Recruit No. 11 Det. Camp, Camp Shelly, Miss. Drugi član-vojak Ben. J. Birsa je bil tudi rojen v Jolietu, Ill. V vojaško službo je stopil dne 25. maja 1918.; sedaj služi pri Reh Co. 41. St. Inf. Camp Funston, Kans. S sobratskim pozdravom Frank Gutnik, tajnik.

Iskrni pozdrav vsem hčeram in sinovom naše velike matere K. S. K. Jednote.

Anton Miklavčič, tajnik 3535 E. 81 Str. S. E.

IZ vrste jolietaskih članov-vojakov.

Dolenja slika nam predstavlja sobrata John F. Stukel, člana dr. sv. Cirila in Metoda št. 8. K. S. K. J., v Jolietu, Ill., ki služi pri mornarici Združenih držav.

Sbr. John F. Stukel je bil rojen v Jolietu, Ill., dne 18. nov. 1895, njegovi starši so Mr. in Mrs. Steve Stukel, stanujoči na 1200 Elizabeth Str. Joliet.

Sobrat John F. Stukel.

Naš John Stukel je stopil v mornarico dne 7. junija 1918 in sicer v Great Lakes Naval Station, Ill., kasneje je bil premeščen na U. S. pomorsko strelišče v Virginia Beach. Va. Ondi se je v tako kratkem času povspel do ekspertnega streleca, ali strelnega inštruktorja. John F. Stukel je obiskaval in dovršil slovensko farno šolo sv. Jožefa v Jolietu in je bil kasneje uslužben pri tvrdki Daniel Feely v Jolietu.

Sobrat Josip Birsa.

Is urada dr. sv. Treh Kraljev št. 98 K. S. K. J. Rockdalle, Ill.

Naznanjam žalostno novice, da si je dne 4. avg. naš sobrat Jernej Ribnikar nogo ziomil ter se nahaja sedaj v bolnišnici sv. Jožefa. Želimo mu, da bi kmalo okreval.

Ob enem poročam, da ima tudi naš društvo dva člana, ki služita v armadi strica Sam-a in sicer sobr. Josip Birsa in sobr. Ben. J. Birsa. Prvi, ali sobr. Josip Birsa je bil rojen v Jolietu, Ill., v vojakom je odšel dne 29. maja 1918., ter se nahaja sedaj v Camp Shelly, Miss. Njegov naslov je J. B. Recruit No. 11 Det. Camp, Camp Shelly, Miss. Drugi član-vojak Ben. J. Birsa je bil tudi rojen v Jolietu, Ill. V vojaško službo je stopil dne 25. maja 1918.; sedaj služi pri Reh Co. 41. St. Inf. Camp Funston, Kans. S sobratskim pozdravom Frank Gutnik, tajnik.

Sobrat Ben. J. Birsa.

Sobrat Edvard Birsa.

Dostavek uredništva:

Dodatno k temu poročilu se nam naznanja v pojasnilo, da sta oba gorizna slovenska vojaka brata, sinova družine Benedikt in Ana Birsa stanujoča na 219 Fischer Ave, Rockdalle, Ill. Josip Birsa je bil rojen dne 25. sept. 1892, Benedikt (ml.) pa 25. avg. 1894.

Družina B. Birsa si bo morala pa v par dnevih omisliti še eno zvezdo v svojem oknu razobešeni. Službeni zastavi (Service flag), tako da bo znašalo skupno število 3 zvezde. Edvard Birsa, tretji sin te družine tudi član dr. št. 98. rojen dne 7. oktobra 1896 je bil namreč tudi te dni potrjen k vojakom in bo v kratkem vpoklican v službo strica Sam-a. Da ima kaka ameriška slovenska družina kar tri svoje sinove pri vojaki, je bolj redek slučaj; v Jolietu in menda v celnem osrednjem zapadu se lahko s to častjo ponaša samo gori omenjena družina Benedikt Birsa. Iz posebnega priznanja in spoštovanja do teh treh bratov vojakov, članov dr. št. 98 prinašamo vse njihove slike na tem mestu.

Lokalne vesti.

— Minulo sredo zvečer, dne 21. t. m. se je vršila v Narodno dvorani na Racine Ave in 18. cesti posvetovalna seja zastopnikov vseh slovenskih društev iz Chicaga kjer se je razmotrivalo o skupni vdeležbi in nastopu pri Vojni razstavi dne 15. septembra v Grant parku.

Pri tej seji je bilo navzočih 31 delegatov, in delegatinj, ki so zastopali 27 raznih slovenskih društev iz Chicaga in okolice. Seja se je vršila v lepem soglasju in spoznosti pod predsedništvom rojaka Verščaja. Sklenilo se je soglasno; da se Slovenci iz Chicaga udeležijo vojne razstave v Grant parku na Jugoslovanski dan, dne 15. septembra popoldne. Podrobnosti glede zbiranja in skupnega odhoda k razstavi sledijo v naših lokalnih listih in v posebnih okrožnicah, katere bodo tajniki vseh društev pravočasno razposlali članom.

V centralni pripravljalni odbor so bili izvoljeni sledeči: Ivan Zupan, Iv. Kalin, Frank Alesh in Ivan Kušar.

Cenjene čitatelje iz Chicaga in bližine opozarjamo na današnji

veliki oglaš, ali vabilo k tej razstavi, priobčen na 5 strani današnje listje. Kdor se nima vstopnice, naj jo kupi zanesljivo do 31. t. m., ker kasneje bodo veljale po 50c.

S tem naznanjam še enkrat vsem članom družbe, Najsvetejšega Imena, da bo za to družbo prihodnjo soboto popoldne in zvečer skupna spoved, v nedeljo zjutraj pri 8. sv. maši pa skupno sv. obhajilo. Spovedovala bosta dva duhovnika od 2. ure popoldne do 9. ure zvečer. Vsak član te družbe je uljudno prošena, da opravi svojo dolžnost in se udeleži skupnega sv. obhajila, kakor gori označeno. — A. Sojar, župnik.

— Na "Labor Day," ali Delavski praznik popoldne (dne 2. septembra) priredi Slovenska godba redno letno plesno veselico v Hoerberjevi dvorani. Prijatelji slovenske godbe, dobrodšili! Čitajte tozadevni oglaš na 2. strani tega lista.

— Odbor Tamb. in pevskega zbora "Lira" v Chicagu s tem uljudno prosi in vabi vse one rojake in rojakinje, ki imajo veselje do petja, da naj se udeležijo prihodnje pevske vaje v četrtek zvečer dne 29. t. m. vršee se v dvorani na 2001 W. 22. Str. in vogal So. Robey Str. Vabljen je vsak pevec, ali pevka, četudi ni član (ica) našega zbora. "Lira" bode nastopila dne 15. sept. skupno s hrvaškimi in srbskimi pevski društvi na vojni razstavi dne 15. sept. v Grant parku, ter želi, da bi se za skupno pesem za ta dan prijavi še nekaj novih pevcev.

POZOR!

Prejeli smo sledeče vabilo: Pozor! Pozor! V nedeljo 1. septembra ob 1/211 uri dopoldne bo slovesno blagoslovljena nova slovenska cerkev sv. Roka na 6. in Crosat cesti, La Salle, Ill. Pred blagoslovljenjem bo po mestu velika parada vseh povabljenih slovenskih in drugih društev. Po cerkvenem opravilu odkorakajo z godbe vsa društva in udeleženci na velikanski piknik v Olympie park, 16 in Crosat cesta. Ne skrbite, kaj boste jedli, kaj boste pili, za vse to bo preskrbljeno tam! Vrhtege be vsakovrstnih zabav v obilici: petje, ples, keglanje, streljanje na race itd. Sodelovalo bo slavnoznano jolietasko Pevsko društvo sv. Cecilije, lasallska "Slovenija" in dr. Ves popoldan in zvečer bo svirala najboljša godba tukajšnjega mesta. Čisti dobiček je namenjen za novo cerkev. Vsi Slovenci in Slovani ste prijazno prošeni in vabljeni! Pridite in pomagajte nam! — Odbor.

NAZNANILO.

Is urada Kranjsko-Slovenskega Doma, (57th St.) Pittsburgh, Pa.

Tem potom naznanjam vsem delničarjem K. S. Doma, da smo pričeli dne 1. junija t. l. plačevati obresti od delnice, katere so vložene v K. S. Domu. Zatorej veče dolžnost vsakega delničarja, da se udeleži ene, ali druge delničarske seje in bo dobil obresti od

svoje delnice. Sklenjeno je bilo, da mora priti vsakdo osebno po obresti na sejo ter se istih ne bo pošiljalo po pošti.

Imamo par delničarjev, ki niso prejeli še nobenih obresti, odkar je bil ta dom zgrajen; čudno se mi zdi torej, da se ne oglašijo po svoji obrestni deleži.

Dalje omenjam, da bi imel jako rad, da bi poslal vsak delničar svoj natančni naslov, osobito ob času, ko se seli z ene ceste na drugo, ali iz enega mesta v drugega i. t. d. Dolžnost je vsakega delničarja, da sporoči vsako spremembo naslova tajniku K. S. Doma, kajti istega mora imeti tajnik vedno pri rokah, če ga morda rabi.

Delničarji K. S. Doma bodo priredili veselico dne 2. septembra v pondeljek na (Labor Day). Začetek ob 2. uri popoldne in lastnem domu na 57th St. Vstopnina znaša 25 centov za osebo. Odbor tega Doma je kupil namreč Službeno zastavo (Service flag), na kateri bodo z zvezdami označeni vsi člani-vojaki K. S. Doma; ob enem bomo ta dan tudi razvili in dvignili ameriško zastavo med 2. in 6. uro popoldne. Pri tej slavnosti bo več znanih govornikov mestnega zastopništva in tudi naših slovenskih. Dolžnost veče torej vsakega delničarja, ali člana K. S. Doma in tudi vseh Slovencev iz Pittsburgha, Pa. ter okolice, da se zanesljivo udeležijo te veselice, ozioroma patrijotične slavnosti, da pokažemo javnosti naše nove domovine, da smo ji vdani, ali lojalni, ter da ji hočemo pomagati po svoji najboljši moči do — zmage. Zato je tudi odbor K. S. Doma kupil za \$1000 (tisoč dol.) Tretjega vojnega posojila Svobode (Liberty bonds) in za sto dolarjev Vojno varčevalnih znamk (W. S. S.) S tem činom smo tudi delničarji našega Doma pokazali, da smo udani in pokorni Združenim državam Amerike.

K sklepu še enkrat uljudno vabim vse naše delničarje in člane, tako tudi vse pittsburske Slovence in Slovenke, da se zanesljivo udeležijo te veselice. Naj bi ne bilo ne jednega ki bi isto zamudil. Pričakujemo torej obilne udeležbe. Za dobro postrežbo in prigrizek bode preskrbel odbor.

S slovenskim in domoljubnim pozdravom

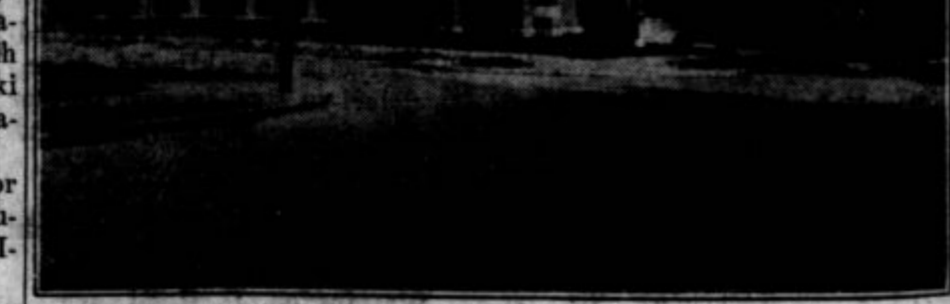
Frank Trempus, tajnik K. S. Doma. 5146 Carnegie Ave.

Izvoz govejega mesa.

Tekom meseca maja 1918 se je izvozilo iz Združenih držav 96,982,000 govejega mesa. Ta množina prekaša vse druge; nikdar v zgodovini Združenih držav se ni izvozilo v enem samem mesecu toliko govejega mesa, kot baš označeni mesec. Izmed celokupne množine je bilo poslano okrog 96 odstotkov mesa našim štirim evropskim zaveznikom.

Velika pošta ameriških vojakov.

Washington, D. C. — Od 29. julija do 9. avg. t. l. je došlo v razna atlantska mesta nad 7 milijonov pisem od ameriških vojakov na francoski fronti. Poštne oblasti so vsa ta pisma tekom 24 ur odposlala naslovljencem na določena mesta.

Nova slovenska cerkev s v. Roka v La Salle, Ill.

Med plazovi.

Povesti tirolskega gorskega župnika.

(Nadaljevanje.)

To je tudi res bilo; in novi kurat se je čutil čisto domačega in se je šalil z županom, da stanuje zdaj kakor grof. Seveda si grof je čevljev ne snajžijo sami, je omenil stari kmet po svojih redkobesedni navadi, in s to pripombo je bilo načeto vprašanje, kdo bo pač novemu župniku gospodinjil. Ženskam ta služba ni posebno ugajala; že stari kurat ni mogel dobiti nobene kuharice in se je žmel zahvaliti za oskrbo svojih domačih opravil dobrosrčni kmetici, ki je pošiljala vsak dan svojo dekle za eno uro v župnišče. Mladi duhovnik prav nič ne ve, kje naj dobi kuharico, pa za silo mora biti tudi brez nje! saj je dosti župnikov na samotah, ki si morajo sami kuhati in celo dimnik ometati. Pa župan noče o tem nič slišati; to bi vendar škodilo soseski na dobrem glasu in bi moral spraviti vas v sramoto, ko je že tako razpita zaradi svojih plazov.

Ko se o tem menita, se spomni stari kmet neke daljne sorodnice, ki bi bila pripravna za gospodinjstvo pri duhovnem gospodu. Kurata je to prav; samo pripomni, da ne more z denarjem kar razspati in zaradi tega kuharice ne bo mogel plačevati s svetilni ekni. Sicer pa na par goldinarjev ne bo gledal, in če je poštena in zna kaj kuhati, se bo stvar ugodno uredila. Z velikim trudom je torej spisal župan pisemce ter ga oddal po nekem hlapcu na pošto. Da je bilo v pismu za kuharico tudi nekaj goldinarskih bankovcev za na pot, ki jih je dal vrlji kmet iz svojega žepa, tega župniku ni bilo treba vedeti, saj njegova blagajna po prihodu tako ni mogla imeti preveč denarja.

Čez nekaj časa je opravljala kuharica svojo službo tako, da je bil gospod popolnoma zadovoljen, in tudi župan je bil vesel, da je to reč tako dobro opravil. Skoraj malo preveč čedna je ta kuharica za gospodinjstvo v tem gorskem župnišču, si je mislil kurat sam pri sebi, pa to napako dobra kuha popolnoma odvaža, in kuharica je tudi pridna, tako da ni najti nobene pajčevine in nobenega madeža v hiši. Ne ravnobogato, pa vendar zložno ima torej urejeno novi župnik, in z živo gorečnostjo se posveti svojim dolžnostim. Kdorkoli potrka v župnišče, se mu gotovo odpre in brez pouka, modrega sveta, tolažbe, in če treba tudi brez podpore ne zapusti nihče župnikove hiše.

Za mrazom in poledico je vendar počasi prišlo zeleno poletje, pa skoraj neprestano ga je spremljal dež, ki spridi seno, ustavi vsako rast in spravlja planince v razne nevarnosti. Že bobnijo studenci, nenavadno vodnati, v petnatih slapih dolki k ledenikskemu potoku, čegar divji, rujavkasti valovi odjedajo prst od ceste in pluskajo ob rodovitna polja. Hudourniki drvijo s sabo dračje in prod, kosi pobočja se odtrgajo, ker jih je voda izpodkajala, razrahljano gorstvo prikazuje svoje grozote — rahlo sestavljena gora se giblje kakor živa. Kjer ni trdno vkoreninjene drevoja in gosto zarastlega lesa na pobočju, tam se trga tenka ruša. Skale, skrilne stene se prikazujejo iz rahle zemlje, tiščijo naprej in letijo nevzdržno po strmini v globočino. Prst in raztrgane ruše drčijo za njimi; sipni plazovi, ki se jih tako boje, se prožijo in uničujejo vsako življenje na njivah in travnikih. Zasuta je njiva na rebri, ki so jo obdelali z neizrečenim trudom kjer je rastel oves, je zdaj sam prod in kamenje, ki ga največja pridnost ne more več izpremeniti v rodovitno zemljo. Če stoji stoji ali koče in hiše tem plazovom na potu, jih odrine sila drčee deske in kose zidov daleč proč.

Prebivalci višave in cele ozke doline poznajo strahote gorstva, posebno ob vremenskih izpremenbah. Po hudem dežju, po nevihtah ali neprestanem slabem vremenu jim naznanja odletava juče kamenje, da se začenja rušiti komete na dolinski cesti mora bistro gledati na odskaku-

joče kamenje, paziti, da se izogne večjim skalam in si reši življenje. Pa tudi na rebrih je treba ob takem času previdno delati in hoditi, zakaj marsikatera "božja martra" (znamenje) pripoveduje, kako je tega in onega planince zgrabilo, ko ga je nenadoma njel sipni plaz.

Ravno ob času, ko se ti nevarni plazovi najraje prožijo, je prišel star hlapec po gospoda, da bi šel nekam obhajati. Gospod je bil ravno v šoli, pa kuharica je takoj šla v leseno poslopje, kjer je bilo stlačenih kakih dvajset otrok, da si pridobe pičlo omiko za poznejše težavno in revno življenje.

Umirajočega se ne sme pustiti, da bi čakal na tolažbo svete vere. Gospod izpušči torej otroke iz "šole" ter hiti domov, da se opravi za pot bolj po planinsko. Divji in pusti gorski kraji zahtevajo pripravne obleke: Noge se vtaknejo v težko nabite čevlje in celo dereze vzame kurat s sabo. Kmalu stopi z Najsvetejšim iz cerkve, pred njim pa nese hlapec svetilko, zvonček in tudi okovano palico za gospoda. Le malo vernikov je opazilo pripravo za obhajilo; stopili so iz hiše, da izkažejo svoje spoštovanje Najsvetejšemu. Zvoniti ni bilo več časa; dušni pastir je nenajadno hitel, da ne bi bilo treba bolniku predolgo čakati.

Po strmi, kamnati stezi sta šla navzgor, dokler nista prišla na zeleno košenico, ki je bila nekdanj zaraščena, pa je služila potem za pašnik, ko so posekali gozd. Steza čez travnik je bila zaradi večne mokrote zelo polzka in težavna za hojo. Kurat je z rokami tesno držal Najsvetejšo in je komaj naprej šel; parkrat je že padel na kolena, pa vselej se je vzdignil, včasih s pomočjo hlapca, ki je na tem kraju župnika opominjal k posebni previdnosti.

"Ta vlažni travnik je spodaj že čisto izpodjeden od vode", pravi hlapec. Tukaj se bo gotovo kaj izpremenilo, kadar bo potok ali kaka odkrušena skala ali kako izruvano drevo povzročilo, da se začne cel breg nizzdol premikati. Posebne nazaj grede bo treba paziti, ker bi gospod kurat v mraku lahko zašel s steze. Komur se tukaj izpodrsne, se skotali v dolino in pride nepostojljivo v potokovo kopal, če sploh ostane še živ.

Duhovnik je komaj slišal dobrohotno svarilo; v duhu vidi umirajočega, ki prosi zadnje tolažbe, predno odide na oni svet. "Naprej!" veli mladi gospod in naganja k večji hitrosti.

"Seveda!" reče hlapec in mramra nekaj takega, da prevelika naglica v tako divjem kraju prav nič ne pomaga, prehitro potnikove moči porabi, tako da ravno nasprotno odseže, namreč prav veliko zamudo. Pa mladi ljudje tako vse bolj vedo.

V istem trenutku se hlapec bliskoma obrne, zgrabi duhovnika za obleko in ga ponese s silno močjo par korakov nazaj. V hipu prižvižga od strani sem v dolgih skokih kamen, velik kakor glava, dovolj velik, da ubije vsakega, če mu prileti na glavo.

"Gospod župnik!" reče zdaj redkobesedni hlapec, "treba je gledati na pot in navzgor predse! Zdjaj pa glejva, da prideva naprej, lahko zdrkneva še v globlino!"

"Lojze, hvala ti, da si mi pomagal o pravem času!"

"Že dobro, gospod župnik!"

Močje leze hlapec spet naprej, vedno navzgor. Že jima stopijo strme stene planin pred oči in ledeniki bližnjih švicarskih velikakov kažejo blesteči zmrzli sneg, kadar namreč ostru burja nekoliko razžene velikanske megle, da se vidi skozi nje za malo časa novi sneg na vrhovih.

"Zdravja ni." "Čisto prav, Lojze! Pa kaj ga je pripravilo ob zdravje!" "Sneg!" "Torej pridemo danes še do sneženih znanetov?" "Seveda!" "Koliko časa pa je bil planšar pod zmeti?" "Osemindeset ur, kakor mrlič na odru; pa snega je bilo čedalje več in živine ni mogel rešiti."

"Potem je živina izgubljena?" "Ne, jaz sem jo prignal domu." "Pa planšar je zdaj gori sam in brez potrebe?" "Seveda!" "Htiva! Jaz se bojim zanj!" "Naganjati prav nič ne pomaga gospod župnik. Če še živi, ko prideva, je prav; če ne, more pa tudi prav biti. Ampak midva morava priti živa gor in nazaj. Pomislite to, gospod župnik!" "Druzega ni mogel duhovnik več spraviti iz robavska, ki je pa tvegal svoje življenje, da je rešil kmetu govedo in ga prignal v vas."

Spet gresta navkreber, včasih brez steze, čez prodje, po močvirnih travnikih. Skozi megle ni težko razločiti sivih sten granitnega gorstva, ki molijo v čudnih oblikah v zrak. Dež je pač nekoliko ponehal, zato pa rosi mrzla megla in čeprav se od trudnega župnika kar kadi, ga vendar trese mrzla na tej planini, ker si ne mara vzeti plašča iz nahrbtnika, da ne bi izgubljal časa, rajši korača brez tega prepotrebnega varstva. Že stopata po palec debelem snegu, ki se pa vidoma kopiči čim dalje in čim višje korakata. Slednjič se prikažejo planšarske koče, na njih pa velikanske kope snega, ki vsak trenutek pretijo, da bodo zmečkale lesene stavbe.

Hlapec išče svoje sledove od zjutraj, pa le semtertje jih more najti, ker jih je večina že zametlo. Kakor bi hotel že od daleč deliti tolažbo, zavzoni hlapec z zvončkom, čegar glas nekako čudno trepeče po zasneženi krajini tja do strmih skalnih sten. Poletje bi moralo biti, tukaj gori je pa divja zima; koče so prazne, travniki debelo zameteni in z njimi duhteča klaja, To bo še slabo do jeseni!

Pred kočo si otepe hlapec sneg s čevljev, pozvoni z zvončkom ter vpraša:

"Prosim, častiti gospod, ali naj grem z vami noter?"

"Ne! Zunaj počakaj in zmoli par očenašev za planšarjevo dušo!"

Ne da bi se kaj oddahnil, gre župnik ves zasopel v sobo in stopi k planšarju, ki je srčno hrepenel po svetih zakramentih za umirajočega.

S prisrčnimi, sočutnimi besedami nagovori župnik umirajočega pa ta se ne gane in ostane nem. Hitro se nagne župnik čezenj in mu potiplje žilo: bolnik je sicer mrzel, a ne še otrpel.

"Lojze!" zakliče duhovnik, nakar hitro pricepta hlapec. S skupnimi močmi se trudita, da bi priklicala planšarja k življenju, kar se jima nazadnje res tudi posreči. Lakota in mrzota sta bila pospešila oslabljenje. Pa kako pomagati? Moke in mleka ni nič več; duhovni gospod ni vzel nobene jestvine s sabo. Lojze ga vpraša, ali naj da planšarju malo encijanovega žganja.

Župnik potrdi. Počasi se planšar nekoliko oživi. Zdjaj veli župnik Lojzetu, da naj gre spet pred hišo; nato izpove bolnika, kolikor mogoče, in pokliče Lojzeta nazaj. Skoraj mlo se mu stori, ko obhaja bolnika; umirajoči pa se blaženo nasmehlja, toda takoj se ga pa poloti spet smrti podobno spanje. Duhovnik mu podeli še sveto olje, potem pa se obrne k Lojzetu:

"Kaj pa zdaj?"

Lojze skozmigne z ramami. Mrz je v koči, da gre do kosti, pa komaj par polen je pod streho Poletje je zdaj in veseli čas planiške paše, pa je padlo čez noč snega skoraj dva-mestra na belo!

"Planšar ne sme ostati tukaj gori in žalostno umreti," je pripomnil župnik.

"Kam pa z njim?"

"Najprej dol v župnišče, naprej se bo videlo."

(Dalje prihodnjic.)
Kupujte Vojno varčevalne znamke!

Bodi svoje sreče kovač!

Nauki za vsakdanje življenje. — Spisal Rev. Jurij Trank.

(Nadaljevanje.)

Ljudje sicer jako različno sodijo o tej ali oni nrayni hibi. Marsikaj imenujejo belo, kar je črno in narobe. Naš narod se je na strašno prikazen pijanega človeka privadil že tako, da mnogokrat jako mehko sodi do strast, a zaradi tega resnice ne zgubi nič na svoji pravi podobi in pijančevanje je in ostane za človeka sramotilna strast.

"Pijanec se izogni z nabasanim vozom," pravi naše ljudstvo; s tem je povedano, da pijanec ne zasluži, da z njim obkruže. Ta izraz kaže, da smatra narod v obče strast: pijančevanja kot za človeka poniževalno. In kako tudi ne! Resnik pravi:

Kaj more biti bolj resničnega, kot naše duše glasni zdihovi? Drag. Kette.

Koga ne pretrese prikazen pijanega človeka? Kdor ima le še količkaj poštenosti v svojem srcu, bo spoznal, da je ni strašnejše prikazni od človeka, kralja vsega stvarstva, ki se valja ponižan po živali, v blatu!

Stari Špartanci so znali pri svojih otrokih vzbuditi ta čisto naraven čut človeške duše na prav jasen način. Da bi se jim ostudnost pijanosti prav globoko vtisnila v mlada srca, in bi se tembolj varovali pred to grdo strastjo, jim pokazali pijanega človeka. Usmiljenja vreden stan takega reveža in strašen tak prizor se je dostikrat tako vtisnil v srca otrok in jih napolnil s takim studom, da so se celo svoje življenje varovali pred to poniževalno strastjo. Sploh je bil čut za v človeški naravi ukoreninjeno čednost zmernosti dostikrat pri poganih bolj v veljavi, kakor je pri nas, čeravno smo kristjani, žal, ravno zaradi tega pomanjkanja, le to po besedi.

Stari Grki so smatrali onega za suroveža, kateri je pil vino brez vode. Kaj bi pač rekli o naših šnopsarjih, ki pijejo smrdljivo brzlogo kakor vodo in jim nikoli ni dosti močna! Kralj Zelevk je sploh prepovedal trto saditi, da bi vino ne bilo ljudem povod sramotne pijanosti. Modrijan Aristotel piše: "Prva časa vina, katero si pil, ti je v zdravje, druga v razvedrilo in dobro voljo, tretja v kes in četrta v sramoto." Krasno primeru rabi, kakor nam poroča Ksenofon (Sympos. II. 25) znani Sokrat: "Zdi se mi, da se godi z ljudmi pri pojedinah to, kar pri rastlinah v zemlji. Te ne morejo stati po koneu in vetrovi jih ne morejo preprihati, ako so preobilno premočene; če pa imajo le potrebno mokroto, potem rastejo kvišku, cvetijo in donašajo sad. Tako tudi mi; kadar pijemo čez mero, se začne majati naše telo, se maja tudi naša duša, in v tem stanju ne moremo niti dihati, še manj kaj govoriti." Pitagora je svojim učenecem vino popolnoma prepovedal, češ, "ker je sovražnik modrosti in privede pogostoma do norosti." Ko je pri Rimljanih bila še stara rimska čednost v veljavi, ni bil nihče sprejet v kako državno službo, kdor se je tudi le enkrat vpijanil.

Vse to kaže, da so smatrali ti narodi brezčasnost onega, kateri si je s strastjo pijančevanja uničil čast in dobro ime. In povprašaj!

Če koga v tej dolini solz kaj zadene, upa vsaj v prihodnjosti na boljše dneve. Ali kaj naj upa nezmernež, pijanec od bodočnosti? Na boljše osodo nima upanja, njegovo obnašanje ga naredi pijanec — to zadostuje; ta beseda otmeni vse, kar je drugače dobrega storil: v življenju je s tem ožigosan, še po smrti se mu to očita. Kako ga cenijo nayačno že v življenju? On more imeti drugače dobre čednosti; on mliki kakor drugi, hodi v cerkev, vzklijub temu misli vsak pri sebi, da je človek, ki zanemarlja svoje dolžnosti, da ne zasluži časti, drugače bi se sramoval svojega življenja. On nima vesti, drugače bi resnejše delal na svojem zveličanju.

In če bi prokletstvo pijančevanja zadelo le pijanca samega! Ali tako pada ta sramota navadno na celo družino. Pijanost stori, da je človek surov, trd, brez čuta, strašno mora to občutiti žena, ki ima takega moža.

A to še ni dosti. Odkrila bi se lahko še strašna podoba nezmerneža, ki bi nas napolnjevala s strahom in studom. Srmežljivost pa zabranjuje, odkriti ta zatvor in pokazati pijanca v njegovi najnižji ostudnosti. Omeniti hočemo le, kar pravi sv. Duh: "Vino dela nečistost in pijanost razburja." (Preg. 20, 1.) "Ne vpijanjate se z vinom, v katerem je nečistost," svari nas apostol Pavel (Efez. 5, 18.) Sv. Avguštin meni: "Pijanost je mati vseh nesramnosti, sestra pohotnosti in pólom čistosti," in sv. Janez Zlatoust: "Pijanost je kača, ki ima veliko glav, kakor jo nam nasiljivo poganski pesniki in nje glave so: nesramnost, mehkužnost in pohotnost." Če se razlije alkohol po žilah, se razvname poželjivo meso do najvišje vročine. Tak človek je za vse sposoben: pred njim ni varna nobena nedolžnost, on je bolj divji kakor živali v gozdu; vsak količkaj še pošten človek se ga boji in beži pred njim.

Tudi revni otroci trpijo, ako imajo takega očeta. Ne samo, da zanemarlja njih vzgojo, da jim je v vedno pohujšanje, po pravici se morejo pritoževati, da je njim oni, kateri bi imel biti njih ponos in sreča, v sramoto in nesrečo. Svet obojja navadno tudi otroke in jim prišteva v greh, in če jim drugače tudi ne more ničesar dočitati, jim vendar predbaeva, da so od slabih starišev. Zato zalije rdečica ubogega otroka, ako o četa tudi le imenujejo.

V mestu Oswego pri New-Yorku je zapisal nek pijanec sledeče vrstice, preden si je vzel življenje: "Družbi zapustim slabo ime, slab vzgled in špomin, kateri bo kmalu pozabljen. Mojim starišem zapustim toliko gorja, kolikor ga morejo v svoji slabosti ravno še prenesti. Mojim bratom in sestram zapustim toliko sramote, kolikor bi je jim sploh le povzročiti zamogel. Moji ženi zapustim potrto srce in življenje sramote. Vsakemu izmed mojih otrok volim revščino, nevednost, slabost, slab značaj in zavest, da je šel njih oče kot pijanec v grob."

Res, pijanec izgubi vso čast. Kolkokrat se zgodi, da je kdo na dobrem glasu, uživa spoštovanje, vsak rad obkruže z njim. A zdaj se ga vse izogiba, nihče mu noče kaj izposoditi. Gospodarstvo gre rakovo pot, otroci so razdivjani, žena se komaj več upa, med ljudi. In če vprašamo: Kako je prišlo vse to, se glasi odgovor navadno: po nezmerne mpirjančevanju. Mož je postal pijanec in proč je čast in dobro ime. Kako ostuden, grd je pač pijan človek. Če vidimo tako prikazen, moramo pač nehoti vprašati: Ta odurna prikazen naj je človek? Človek je pač, ali za zdaj brez razuma, bolj podoben živali kakor človeku. Človek je pač, a tako ga Bog ni ustvaril, sam se je takega naredil. Ostanimo in utisnimo si to prikazen globoko v srce in vzdihnimo globoko k Bogu: O Bog, ohrani nas celo življenje pred tem strašnim poniževanjem.

Nek hlapec je imel navado, da je pogostoma pil čez mero. Nekoč pripelje konje od korita v hlev. "Še enkrat pelji konje h koritu," mu zapove gospodar. Hlapec ga debelo pogleda, a zapazi na resnem glasu, da je gospodarju resnica. Godrnjaje stori, kakor mu je bilo zaukazano, in hitro pride zopet nazaj. "No," pravi gospodar, "ali so konji zopet pili?" — "Noben," odgovori hlapec; "vsakdo ve, da živali nikoli ne pijejo, če jih ne žaja." Gospod ga smehljaje posluša in pravi: "Dobro, vzemi si za prihodnjost vzgled nad tvojimi konji in zapomni si, da ima človek, ki preveč pije, manj pamei: kakor ljuba živina."

Posebno žene in dekleta naj bi ne hodile v gostilne; dosti in odveč je, če možki tam posedajo. Gostilna vzame ženskemu spolu čast, zaupanje in spoštovanje ter uničuje ono nrayno skromnost, katera je prava dika in kras ženskega spola. Zato je nam tudi prikazen pijane ženske dvakrat zoperna.

Ako hočeš torej biti vedno strgan, zaničevan, zasramovan in proklet, bodi pijanec. Ako hočeš biti vedno žejen, bolan, slaboten, čmeren, prepirljiv, jezast, nezadovoljen, brez moči, bolehati na o-

čeh, živcih in pljučah, imeti rdečo nos, hirati in postati v kratkem plien smrti — potem postani pijanec.

Če hočeš biti izpriden človek, nehvaležen sin, ostuden soprog, neusmiljen oče, bodi pijanec. Ako hočeš, da oslepijo tvoji stariši od joka in bridkosti, tvoja žena prepada same žalosti in otroci začnejo hirati od sramote, lakote in reve, bodi pijanec. Hočeš napraviti svoj denar in se nesposobnega narediti za delo in zaslužek, oslabeti na pameti, volji in razsodnosti, postani pijanec.

Če hočeš, da te sovraži vsak poštenjak in postaneš sodrug vsakemu potepuhu ter si storiš vsakemu naperdovanje nemogoče, bodi pijanec. Hočeš li rad živeti v prepiru, jezi, kletvi in sovraštvu, odkrivati svoje skrivnosti, preklinjati, zlagati se in krasti, bodi pijanec. Če hočeš priti v kaznilnico in se rediti na državne stroške, postani pijanec. Ako si hočeš prikrajšati svoje življenje, če neka-ko samega sebe umoriti, bodi pijanec, zakaj pijatec so strup. Če hočeš kmalu umreti v norosti in brez zavesti, in ako kmalu hočeš priti v pekel, potem bodi pijanec.

8. Varujte svoje otroke!
"Hud greh je, dajati otrokom žganja, piva ali vina."
Dr. Nothnagel.

Manjkalo ni in tudi dandanes ne manjka blagih mož, kateri bi se ne prizadevali v prav plemeniti gorečnosti oteti bližnjega pogina, če je zašel na strašno pot pijančevanja in se potaplja v tej pogubni strasti. Dandanes se je alkohol strašno razširil, a podvoji-li se so tudi napori, da se potlači ta podli zločinec. Ne manjka nam ne velikodušnih vzgledov, ne dejanskih žrtvev, rešiti pijanca in ga spraviti zopet na pravi tir. A izkušnja vseh, ki se prizadevajo izpreobrniti pijance in jih rešiti, je ta, da se le redkokdaj posreči, dobiti tega ali onega nazaj iz zmote, v katero ga je pahnila strašna strast.

Že Letinec so spoznali, da je tako delo le prepozostoma brez uspešno ter izražali to dejstvo v izreku: "Bibulus nunquam — pijanec se nikoli ne izpreobrne!" Slovence pravi eno in isto po svojem, ko veleva v pregovoru: "Pijanec se izpreobrne, kadar se v jama zvrne."

Žal, da je v tem izreku izražana strašna resnica, katera naj bi oplašila marsikoga, da bi ne zabredel na pot, od katere skoraj ni rešenja. Razvidno je, da je delo in prizadevanje, rešiti ljudi podle strasti pijančevanja, veliko bolj uspešno, če se nastavi sekira na korenino; in ta korenina so otroci.

Na vsak način je lažje človeka pred strastjo pijančevanja obvarovati, kakor ga iz strasti rešiti. Otroci, neizpridena deca je torej naš up in zasluži našo posebno pozornost; to obvarovati, ne smemo zabiti. Temu delu ne bo sledil oni dušomorni neuspeh, kate-rega opazujemo le prepogostoma pri odraslih. Razume se pa tudi, da je podvojen zločin, ako kdo mladosti ne varuje pogubne strasti, če je to njemu mogoče in v dolžnosti, ali v peklnski hudobiji celo naravnost zapeljuje mladino na pota, iz katerih ni rešenja in povrnitve.

Mladina je naš up in naša bodočnost, ako je krepka, čvrsta, čednostna. Strah mora pa nas obiti pred prihodnjostjo, če vidimo, mladino izprideno, brez uzorov in podivjano v strašnih sponah alkohola. Smelo si upam trditi, da se v tem oziru nad mladino ne greši toliko v zlobnosti, kakor v nevedni nes pameti. Proč torej v tej tako važni zadevi s temo nes pametnih predsodkov; povsod naj zasije luč čiste resnice.

Že zdrava pamet mora povedati vsakemu, da alkohol ni za nežno otročje telo. Če opojne pijače tako strašno razdirajo že utrjeno telo odraslih, če sledi pijančevanju cel trop strašnih bolezní, ako postanejo mnogi s tem sami svoji morilci in si na desetletja skrajšajo čas svojega življenja... koliko bolj se bodo kazali v ti grozoviti nasledki alkoholizma pri mladini!

(Dalje prihodnjic.)
Marsikdo se norčuje iz samega sebe, ker nima poguma, da bi ravnal drugače.
Zaupaj v samega sebe, da ti bo ložje pozabiti lastne napake.

K.S.R. JEDNOTA

Uredništvo in upravnništvo:
1961 West 22nd Place Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Narodnina:
Za člana, na leto \$0.96
Za nečlane 1.50
Za inozemstvo 2.00

OFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA

Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.

OFFICE: CHICAGO, ILL.
Phone: Canal 2487.
Subscription price: \$0.96 per year, \$1.50 for nonmembers, \$2.00 for foreign countries.

Premogarijem.

(Proglas predsednika Wilsona.)

Vsem onim, ki so zaposleni v premogorjih:

Sedanje pomanjkanje premoga pomeni veliko in resno nevarnost. Ta nevarnost ni bila še nikdar tako resna, kot je ravno sedaj. Vsled tega je potrebno hitro in energično delovanje. Na delo morajo iti takoj vsi lastniki premogorjev in premogariji.

Če ne bo dovolj velikega dovoza, ne bo mogli izvršiti vojnega programa, delavnost naših vojakov v Franciji se bo zmanjšala, življenje naših vojakov bo po nepotrebnem v nevarnosti, in ljudje v domači deželi bodo veliko trpeli v prihodnji zimi, če ne bodo imeli premoga.

Jaz prav dobro vem, da so se vaše vrste razredile. Vzrok tega je bilo novačenje, prestovoljni vstopi v vojaško službo, in mnogo jih je pa pristopilo v druge potrebne industrije.

Toda vsemu temu se lahko odpomore.

Premoga se bo dovolj izkopalo, če bo storil vsak, ki je s to industrijo v zvezi, od najvišjega uradnika do najnižjega delavca, svojo dolžnost, če bo delal toliko časa, kolikor mu je določeno.

Operatorji morajo sedaj bolj kot kdaj prej gledati na to, da dobe najvišjo upravno zmoglost za dobavo najboljših delavnih pogojev ter da bodo vsi deležni pravičnega postopanja.

Premogariji morajo vsak dan na delo razen, če jih ne zdržujejo tehni vzroki. Od njih se ne zahteva, da ostanejo samo določeni čas v premogorju, pač pa morajo gledati na to, da bodo izkopali kolikor mogoče veliko premoga.

Tudi ostali delavci, ki delajo pri premogorjih, morajo točno izpolnjevati svojo dolžnost, da ne bo delo premogarijev na noven način ovirano.

To je v tem času posebno potrebno, ker se kaj lahko zgodi, da se bo številno premogarijev potom drafta še zmanjšalo.

Edini delavec, ki ne zasluži spoštovanja svoje okolice, je oni, ki noče v tej veliki krizi storiti vsega, kar more storiti.

Tako torej, nikakor pa ne tisti, ki je sprejet v kak drug razred ter dela redno in pridno ter s tem pripomore povečevati produkcijo premoga.

Rešiti moramo veliko nalogo.

Samo operatorji in njihovi štabi ji ne morajo biti kos, ravno tako tudi ne sami premogariji. Toda oboje stranki, če delata roko v roki ter v zavesti, da je treba osvoboditi domovino velike ovire, ki je na poti izvozu vojne, jo lahko rešita.

S zaupanjem se obračam na vas in apeliram na vas, da boste za dostili svoji dolžnosti ter nabavili dovoljno množino premoga.

Prepričan sem, da boste prevzeli to nalogo in uspešno izpolnili svojo dolžnost. Napravili boste nekaj, kar je ravno tako velike vrednosti kot je delo v zakopih.

Ves narod bo zadovoljen z vami in vam bo hvaležen.

Bela hiša 9. avg. 1918.

Woodrow Wilson.

Vojna posojila zaveznikom.

Iz Washingtona se poroča, da znašajo skupna posojila zaveznikom, odkar so Združene države v vojni že \$6,089,064,750 (nad šest bilijonov dolarjev.) Državni zakladniški urad poroča dalje, da bo znašalo skupno posojilo zaveznikom \$6,692,040,000 kajti za to svoto se je pogodila naša vlada da jo bo dala raznim zaveznikom kot posojilo na razpolago.

Dovoljeni kredit zaveznikom državam se deli sledeče:

Vel. Britanija	\$3,345,000,000
Franciji	2,065,000,000
Italiji	160,000,000
Rusiji	325,000,000
Belgiji	154,000,000
Grški	15,790,000
Kubi	15,000,000
Srbiji	12,000,000

Rusija bi imela dobiti od dovoljenega posojila še \$137,000,000 kar je pa vlada Združenih držav ustavila ali prekljala vsled sedanjih notranjih nemirov na Ruskem.

V zadnji številki smo priobčili na tem mestu kratko poročilo o uspelih vseh treh posojilih Svobode, katere so Združene države dosedaj razpisale. Ako seštejemo I. II. in III. Vojno posojilo, dobimo svoto 11 bilijonov 787 milijonov dolarjev. Pametni je treba da naša vlada ni vsega tega denarja potrošila za vojno, temveč da je od te skupne svote posodila več kot polovico (\$6,089,064,750) zaveznikom na gotove obresti in na siguren in varen način. Vsaka izmed zaveznikih držav jamči s celim svojim narodnim premoženjem, za točno plačilo tega posojila.

Sedaj nastane vprašanje; ali je umestno in prav, da posojujejo Združene države denar svojim zaveznikom? Gotovo da. Prvič pomaga s tem naša vlada zaveznikom že na moralni način, ker jih podpira v silo. Drugič ima Amerika pri tem dobiček, ker ne pošilja gotovega denarja v Evropo, ampak raznovrstno blago, municijo in druge vojne potrebščine. Prav ta vojna posojila so povzročila dandanes, da se v Združenih državah boljše dela in več zasluži. Gotove tovarne in podjetja delajo sedaj noč in dan, samo zato, da je mogoče izvršiti velika naročila blaga za zaveznike, kar posreduje in izvršuje posebni odbor sporazumno z vlado Združenih držav. Združene države dobivajo od zaveznikov gotovo več obresti od tega posojenega denarja, kakor pa če bi denar ležal v zakladnici, ali v kakih rezervnih bankah. To je prva vrsta koristi. Drugi način koristi, katerega tvorijo vojna posojila zaveznikom je dobiček, kojega ima pri tem dotični tovarnar; tretji, ali slednji je pa lep zaslužek delavcev po raznih tovarnah za izdelovanje vojnih potrebščin.

Vsakdo nam bo pritrdil, da delavci v Ameriki niso še nikdar toliko služili na dan ali na teden, kot baš v sedanjem času. Delavcev v obče celo primanjkuje. Dasi ravno je nastala vsled vojne druginja, se vendar ne sme primerjati sedanjega zaslužka zaslužku pred 5 leti; zaslužek se je v nekaterih panogah industrije dvignil celo za 50-100%. Dandanes imajo največ koristi vsled zboljšanih plač samski delavci; ne moremo sicer govoriti o oženjenih z velikimi družinami. Če je n. pr. smec pred 5 leti zaslužil \$2.50 dnevno, jih zasluži morda danes \$5. —? Tedaj je plačal za "board" morda \$25. — ali \$30. — na mesec; danes pa \$30. — ali

Kako vrše Jugoslovani svojo dolžnost napram Ameriki.

Napisal dr. Ivan Bonači.

Predno se prične med Jugoslovani z možno propagando za podpisovanje četrtega Posojila Svobode, je primerno da se ugotovi, koliko so podpisali prvih treh posojil.

Obžalujem, da mi pri najboljši volji ni mogoče podati natančnih podatkov, ker je bila vsa dosedanja propaganda in kontrola prepričana posameznim kraljevnim odborom (srbskim, slovenskim in hrvatskim), ki so se vsekakor kar najbolj potrudili, da je bil uspeh tem lepši, ki pa, žal, niso bili med seboj v nikaki zvezi, tako da je mogoče podati skupni pregled le aproksimativno.

Začnimo z društvi in korporacijami:

Hrvatska Narodna Zajednica v Pittsburghu, Pa., je podpisala — kot centrala — za I. posojilo \$60,000, za II. \$100,000, za III. pa \$130,000, medtem ko so vsa društva podpisovala za vsa tri posojila okroglo \$100,000; skupaj \$390,000.

Hrvatska Zajednica Illinois, Chicago, Ill., je podpisala I. posojila \$12,000, II. \$25,000, III. pa \$6,000, skupaj \$45,000.

Hrvatska Zveza na Pacifiku, San Francisco, Cal., je podpisala I. posojila \$1,000, II. \$2,000, III. pa \$1,000; skupaj \$4,000.

Hrvatski Savez, Washington, D. C., je podpisal do sedaj \$1,000.

Savez Sjedinenih Srba "Sloga" v New Yorku, N. Y., podpisal je za I. posojilo \$12,000, II. \$10,000, III. \$100,000; skupaj \$122,000.

Srbski pravoslavni savez "Srbobran" v Pittsburghu, Pa., I. posojila \$12,000, II. \$1,000, III. \$37,000; skupaj \$50,000.

Slovenska Narodna Podporna Jednota, Chicago, Ill., I. posojila \$10,000, II. \$20,000, III. \$12,000; skupaj \$42,000.

Slovenska Dobrodela Zveza, Cleveland, Ohio., I. posojila \$500, II. \$1000, III. \$3000; skupaj \$4,500.

Jugoslovenska Katoliška Jednota, Ely, Minn., I. in II. posojila \$10,000; skupaj \$10,000.

Slov. Svobodomiseln Podporna Zveza, Chicago, Ill., II. posojila \$10,000.

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota, Joliet, Ill., podpisala I. in II. posojila \$10,000; skupaj \$10,000.

Slov. Podp. Društvo Sv. Barbare, II. posojila \$10,000.

K temu se mora pristiti še vsota, katero so podpisale vse ostale slovenske, hrvatske in srbske organizacije, kakor tudi vrste, katero so podpisale prej omenjene organizacije (slovenske) za III. vojno posojilo, katere še ni bila objavljena, tako da se lahko z gotovostjo trdi, da znaša ta svota najmanj \$150,000.

Jugoslovenska društva in organizacije so podpisale torej za prva tri posojila Svobode \$948,500.00.

Za društvi niso zaostali niti posamezniki, kajti gotovo je, da so se vse naše kolonije odzvale tej patriotični dolžnosti. Velika zasluga posameznih naših domoljubov, ki so navdušeni za splošno stvar iz lastnega nagiba z besedo in vzgledom uverjali narod o potrebi in koristi upisovanja.

Najmočnejše so se odzvale sledeče jugoslovenske kolonije: Chicago, Cincinnati, Cleveland, Denver, Forest City, Fresno, Joliet, Johnstown, Kansas City, Los Angeles, Milwaukee, New York, New Orleans, Philadelphia,

— Gotovo mu od njegovih zasluga lahko preostane še lepa svota na mesec, če hoče štediti in varčevati.

To smo le mimogrede omenili valed tega, da ne bo imel morda kedaj kakih pomislekov, čemu posojujejo Združene države denar tudi svojim zaveznikom. — Iz popolnoma ekonomskega praktičnega in občerkornega stališča. Dolžnost veže torej vsakega ameriškega državljana in nedržavljan, da pridno kupuje posojila Svobode, kajti s tem kaže svojo lojalnost napram Združenim državam in pomaga obče koristni stvari.

Prihodnje ali četrto vojno posojilo bo razpisano dne 28. septembra t. l. na kar že danes vse naše cenjene čitatelje opozarjamo.

Kako vrše Jugoslovani svojo dolžnost napram Ameriki.

Napisal dr. Ivan Bonači.

Po tem aproksimativnem računu so podpisali Jugoslovani, Slovenci, Hrvati in Srbi, I., II. in III. posojilo svobode \$11,937,000.

Številne naše organizacije so nakupile več sto vojno-hranilnih znamk, tako na primer samo S. N. P. J. za \$9,000. Računati smemo, da je med Jugoslovanih prodanih teh znamk za \$150,000.

Srbi, Hrvati in Slovenci so dali torej na razpolago Ameriki in preko nje vse našim zaveznikom za zmago pravice in svobode lepo vsoto nad \$12,000,000.

Poleg tega so pokazali Jugoslovani svojo udanost napram Ameriki pri nabiranju prispevkov za Ameriški Rdeči Križ, ker so s propagando in na shodih in sejah pozivali k čim večjemu odzivu. Pri nabiranju prispevkov za Rdeči Križ so se najbolj odlikovali Jugoslovani v Chicagu, Clevelandu, Philadelphiji in New Yorku, omeniti je vredno sklep naših delavcev v Clevelandu, da hočejo dati plačo enega dne v mesecu Am. Rdečemu Križu.

Ako vzamemo v poštev težko stanje, v katerem se nahajajo naši bratje in sestre in rodbine naših izseljencev pod avstrijskim jarmom, in ako ne pozabimo, da bi bil ta denar namenjen njih dragim v domovini, moramo še bolj občudovati naše Jugoslovane, da so dali, ker jim ni mogoče pomagati svojem, ki stradajo dostikrat, ta denar Ameriki in zaveznikom da jim na ta način olajšajo zmago in da pospešijo prihod-dne, ko bodo mogli objeti svoje drage v svobodni in zjedineni Jugoslaviji.

Pittsburgh, San Francisco, San Diego, St. Louis in Youngstown.

V posebnem poročilu iz Californije, kjer je samo v mestu San Diego podpisalo nekoliko Jugoslovanov nad \$60,000 za III. posojilo, so podpisali Srbi, Hrvati in Slovenci za III. posojilo nad en milijon dolarjev \$1,000,000.

V Clevelandu so sami Slovenci podpisali za III. posojilo \$268,550.

Ako vzamemo, da je podpisalo I. in II. posojila samo 75,000 Jugoslovanov, in to po \$50, dobimo svoto \$3,750,000.

Ker pa je bilo propaganda za III. posojilo dobro organizirana in močna ter je bila večina naših delavcev prisiljena, kupiti najmanj bond za \$50 ali \$100, ni pretirano ako se reče, da je kupilo bonde III. posojila najmanj 120,000 Jugoslovanov po \$50, kar daje svoto \$6,000,000.

Ameriški Nemci so zo-per kajzerja.

Začetkom tekočega meseca je priobčila znana "N. Y. Staats Zeitung" zanimiv članek pod naslovom "Vojni krediti in dolgovi Nemčije." Omenjeno naj bode pred vsem, da je "New Yorker Staatszeitung" največji nemški dnevnik, kar se jih tiska v Združenih državah. V tem članku je jasno izraženo, kako ameriški Nemci obsojajo berlinsko vlado in vse njene zaveznike vsled krivičnega bojevanja. Dalje je v tem članku povedano, koliko krivice so Nemci v sedanji vojni že do-prinesli itd.

Označeni, nad vse zanimivi članek so priobčili v prevodu zatem tudi razni angleški dnevnik in tudi naš newyorsk tovariš "G. N." Zdi se nam torej umestno, da tudi mi obelodanimo sodbo ameriških Nemcev o kajzerju in sicer

smo isto posneli iz angleškega lista "Duluth News Tribune" z dne 12. avgusta t. l. Dotični članek se je glasil sledeče:

"Štiri leta že traja sedanja gigantska vojna, kakoršne še ne pomni svetovna zgodovina. Kaj je pravzaprav pridobila Nemčija v teh štirih letih?"

V zapisniku njene glavne knjige najdemo zabeleženo med kreditom siedeče:

- 1.) — Nemčija si je prisvojila skoro vso Belgijo in del severne Francije, ki se pa sedaj vedno manjša.
- 2.) — Nemčija si je prisvojila veliko bogatega vojnega plena in dosti vojnih ujetnikov.
- 3.) — Vsled revolucije in poznejšega razpada Rusije je Nemčija zaslužila skoraj vse rusko ljudstvo, ki se bori za svojo svobodo. To je Nemčija dosegla na podlagi začasne krivične Brest-Litovske mirovne pogodbe.
- 4.) — Skupaj z Avstro-Ogrsko je Nemčija barbarsko napadla in uničila Srbijo, Črnogoro ter oslabilo Rumunsko.
- 5.) — Pomagala je povečati ozemlje Bolgariji in Turčiji. Nemčija je dala pogum turškimi vojaškim voditeljem, Enver Paši, Talaat Beju in Djemalu, da so masakrirali nad 1 milijon Armencev ter drugih kristjanov po raznih krajih Jutrove dežele.
- 6.) — Nemčija je potopila nad 1,000,000 ton tovrnega blaga, uničila je posestva in premoženje v znesku več bilijonov; pri tem se ni nič ozirala na varnost življenja neoboroženih civilistov in niti ne žena ter otrok.
- 7.) — Vojaška stranka je zadržala odobritev nove volilne reforme; zaustavila je napredovanje demokracije, ker je nasprotovala v nemškem parlamentu točki, da naj se ne zahteva nobene vojne odškodnine in nobene aneksije.

Vse to so pridobljene točke Nemčije vsled pritiska nemške militaristične stranke.

In kaj najdemo zapisanega na drugi strani glavne knjige Nemčije?

- I.) — Nemčija je žrtvovala cvet svoje mladine, kateri je potisnila orožje v roke. Na milijone njenih sinov je že padlo na bojnem polju; na milijone je za vedno poškodovanih in odvedenih v vojno ujetništvo. Teh izgub se ne more nadomestiti tudi ne z največjimi zmagami.
- II.) — Zgubila je vse svoje velike kolonije v Afriki in drugod; naložila je breme vojnega dolga na ljudstvo izpod katerega se ne bo rešilo celo stoletje.
- III.) — Demoralizirala in uničila je popolnoma svojo domačo trgovino. Dovedla je svoje ljudstvo do lakote in pomanjkanja; uničila je svojo trgovino z inozemstvom za dolgo časa. Tekom zadnjih 4 let ni bilo videti na svetovnem morju ni ene nemške trgovske ladje.
- IV.) — Delovanje in početje nemških armadnih poveljnikov in državnikov je spravilo ugled Nemcev na najnižjo stopinjo med Amerikanci. Več kot 200 let so ameriški Nemci skušali tukaj uspešno graditi svoje nove in bolj zadovoljne dome za se in za svoje potomce; skrbeli so, da se je ime ameriških Nemcev povsod spoštovalo. Njih industrija in narodno življenje je bilo vsepovsod na dobrem glasu. Kako je pa danes z nami?

Dandanes moramo pa z žalostnim sremem gledati in opazovati, da nam ameriška javnost več tako ne zaupa. In vendar je najti še neka; naših sodržavljanov, ki gojijo sočustvanje z nami, ker smo ostali vedno zvesti in lojalni Združenim državam; to uživamo navzlic krivičnemu početju nemške militaristične stranke.

- V.) — Na milijone nemškega ljudstva je trdno prepričanega — čeravno ne gne javno in odkrito-sredno govoriti — da bi bil pozor sedanje nemške avtokratske vlade pravi blagoslov za nje in za njih potomce. Sedaj je nemško ljudstvo izprevidelo nakane in načrte njihovih vladarjev, ki delujejo samopašno, da bi vse ideje svobode uničili in da bi svojo vladarsko oblast razširili po vsem svetu.

Dolgo časa niso ameriški Nemci izprevideli nevarnosti, in se ni so zbudili iz svojega spanja. Sedaj so pa obrnili svojo pozornost pravični stvari. S ponosom gledamo sedaj lahko na naše sinove in vnuke, ki se borijo pod Zvezdnato zastavo. In ti se bodo borili, dokler ne bo vsaka nevarnost odstranjena, dokler se ne bo svet

IZPOLNITVENO POROČILO.

Dr. Ivan Bonači.

Ker so te dni nekatere slovenske organizacije objavile svoje polletne račune, mi je prijetna dolžnost, izpolniti svoje prejšnje izvestje sledeče:

Jugoslovenska Katoliška Jednota, Ely, Minn., ima bondov III. vojnega posojila za \$ 25,000

Kranjsko Slovenska Katoliška Jednota, Joliet, Ill., je nakupila III. posojila za \$20,000, njena društva in člani pa za \$388,185.00, skupaj toraj za 408,185

Slovensko-Hrvatska Zveza v Calumetu II. posojila \$5,000, III. posojila \$2,000, skupaj 7,000

Skupaj \$440,185

Po tem znaša toraj skupno podpisana svota I., II. in III. vojnega posojila od strani Slovencev, Hrvatov in Srbov okroglo 12 milijonov in poldolarjev.

Ameriški Nemci so zo-per kajzerja.

Začetkom tekočega meseca je priobčila znana "N. Y. Staats Zeitung" zanimiv članek pod naslovom "Vojni krediti in dolgovi Nemčije." Omenjeno naj bode pred vsem, da je "New Yorker Staatszeitung" največji nemški dnevnik, kar se jih tiska v Združenih državah. V tem članku je jasno izraženo, kako ameriški Nemci obsojajo berlinsko vlado in vse njene zaveznike vsled krivičnega bojevanja. Dalje je v tem članku povedano, koliko krivice so Nemci v sedanji vojni že do-prinesli itd.

Označeni, nad vse zanimivi članek so priobčili v prevodu zatem tudi razni angleški dnevnik in tudi naš newyorsk tovariš "G. N." Zdi se nam torej umestno, da tudi mi obelodanimo sodbo ameriških Nemcev o kajzerju in sicer

otresel jarma, ki ga teži kot gorra; to osvobodjenje se bo edino doseglo s padcem sedanje nemške vlade, kar bo obnovitev alične svetovne katastrofe za vedno zabra-nevalo." —

Kako resnična in umestna je ta sodba ameriških Nemcev o krivičnem početju kajzerja! Stavili bi marsikaj, da imajo označeni članek "N. Y. Staatszeitung," danes tudi že v Berlinu. Nemški kajzer se je gotovo kremžil in kislilo držal, ko je čital sodbo svojih lastnih bivših podanikov, ki ga preklinjajo in mu želijo zaslužno br-co. Z obdobjem nemške vlade je prizadeta tudi naša "blažena" Avstrija. Tudi Avstrija je zapisana v krvavi knjigi svetovne zgodovine, ker je pomagala Nemčiji uničevati male in nedolžne narode. Vse gori navedene točke veljajo tudi dunajski črno-žolti vladi.

Ali je torej med ameriški Slovenci danes še najti kako tako podlega človeka, ki bi sočustvoval z Nemčijo in njeno vazal-ko Avstrijo? Ameriški Nemci sami jih obsojajo, kar se bo kakemu našemu Avstrijaku čudno zdelo. In vendar je vse to do pičice resnica! Ameriški Slovenci bodimo ponosni, veseli in srečni, da nas tukajšnje javnost tako ne obsoja kot ameriške Nemce, čeravno smo bivši podaniki Avstrije — zaveznice Nemčije. Kažimo vsled tega Ameriki, naši nevesti vedno in povsod hvaležnost, vdanost in ljubezen, kajti dobrot, gostoljubnosti in ljubezni, katero nam vedno izkazuje Amerika, ji ne moremo nikdar zadostno poplačati!

MOJI SABLJICI.

(Zložil Dr. Lovro Toman.)

Oj ostru moja sabljica,
Preljuba mi prijateljica!
Ne zabi, da si ti skovana,
Da braniš dragi dom Slovana,
Za mater svojo vnetega.

Oj ostru moja sablica,
Preljuba mi prijateljica!
Ne zabi, da za božjo slavo,
Za vero staro, vero pravo,
V pravično bodeš bitko šla.

Oj ostru moja sablica,
Preljuba mi prijateljica!
Ne zabi, da za vse tovariše,
Svoboda dokle jim ne bode,
Prostiti jih si brušena.

Oj ostru moja sablica,
Preljuba mi prijateljica!
Ne zabi, da za vse tovariše,
Za brate, sestre, ljube stariše
Za pravdo njih si zdelana.

Oj ostru moja sablica,
Preljuba mi prijateljica!
Ne zabi, da ak' se po volji
Boga gođi po zemlji okoli,
Je tvoja shramba — nožnica.

IZREKI ZNAMENITIH MOŽ.

Naslednje izreke znamenitih mož, v prvi vrsti Slovencev, z ozirom na narodno stremljenje in na sedanje obupno prizadevanje našega naroda za priboritev svobode in zedinjenje, je zbrala ljubljanska "Domovina", tednik:

"Mi smo že na mnogih shodih dokazali, da se deklaracije naših poslancev giblje na površini tleh. S to deklaracijo zahtevamo, da ta lepa zemlja, katero so obdelovali naši predniki in katero obdelujemo sedaj mi, ostane naša in samo naša, in sicer tako, kakor je zemlja, katero obdelujejo Nemci, samo nemška. Naša zahteva je pravična, da pravičnejša biti ne more."

Dr. Ivan Tavčar.
("Iz govora, ki ga nisem smel govoriti," Slov. Narod 13. IV.)

Izjavljajmo svojo voljo vedno zakonitim putem in bodimo zagotavljeni, da se mora vedno na lep način zgoniti to, kar si ves narod želi. Nobena moč na svetu ni tako silna, da bi mogla zabraniti opravičeno željo celega naroda da — **K. Havliček.**

Najvažnejša stvar za rešitev in dostojnost naše narodnosti je združenje vsega našega naroda v eno celoto, da bi mogli tako skupno silo stati proti svojim nasprotnikom in proti vaski nevarnosti. — **K. Havliček, 1851.**

K. S. K.

Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.
Telefon 1048

od ustanovitve do 1. avg. 1918 skupna izplačana podpora
\$1,411,830.32.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 6313 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
I. Podpredsednik: Joseph Sitar, 805 N. Chicago St., Joliet, Ill.
II. Podpredsednik: Math Jerman, 321 Palm St., Pueblo, Colo.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Glavni blagajnik: John Grabek, 1012 N. Broadway St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Francis J. Aibe, 620-10 St., Waukegan, Ill.
Pooblaščenec: Ralph F. Kompore, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Josip Dunda, 704 North Raynor Ave., Joliet, Ill.
Martin Nemanich, 1900 W. 22 St., Chicago, Ill.
Math Kostainek, 302 No. 3rd Ave. West, Virginia, Minn.
John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
Frank Francić, 420 — 4. Ave., Milwaukee, Wis.

POBOTNI ODBOR:

Mihel J. Kraker, 614 E. 3rd St., Anacosta, Mont.
Geo. Flajnik, 4413 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2112 W. 23rd St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Anton Burger, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Joseph Russ, 6517 Bonna Ave., N. E., Cleveland, Ohio.
Frank Plesmel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILA K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill. Telefon Canal 2487.
Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

URADNO NAZNANILO.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA K. S. K. JEDNOTE.

NAZNANILO ASESMENTA 9—18, ZA MESEC SEPTEMBER 1918.

Imena umrlih članov in članic.

- 1092 MIHAEL KRAKAR, star 68 let, član društva sv. Jožefa št. 16, Virginia, Minn., umrl 17. julija 1918. Vzrok smrti: Izkrvavljenje možgan. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 31. decembra 1894. R. 44.
- 10056 ANTON KOGOVŠEK, star 51 let, član društva sv. Jožefa, št. 58, Irwin, Pa., umrl 22. julija 1918. Vzrok smrti: Vnetje možganske mreže. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 26. julija 1906. R. 39.
- 9850 JACOB DEBENC, star 40 let, član društva sv. Alojzija, št. 95, Broughton, Pa., umrl 13. junija 1918. Vzrok smrti: Ubit v premogokopu. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 28. junija 1906. R. 28.

- 21008 ALOJZIJ MRAMOR, star 25 let, član društva Friderik Baraga, št. 93, Chisholm, Minn., umrl 11. avgusta 1918. Vzrok smrti: Povožen od avtomobila. Zavarovan za \$500.00. Pristopil k Jednoti 9. aprila 1916. R. 23.
 - 10623 JOSIP SEPIČ, star 53 let, član društva sv. Jožefa, št. 103, Milwaukee, Wis., umrl 7. avgusta 1918. Vzrok smrti: Operacija. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 23. novembra 1906. R. 41.
 - 13379 FRANK CVAR, star 35 let, član društva sv. Roka, št. 113, Denver, Colo., umrl 24. julija 1918. Vzrok smrti: Pijučnica. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 29. oktobra 1908. R. 25.
 - 3878 KATARINA STUBLAR, stara 30 let, članica društva sv. Veronike, št. 115, Kansas City, Kans., umrla 22. julija 1918. Vzrok smrti: Jetika. Pristopila k Jednoti 3. decembra 1908. R. 19. Zavarovana za \$1,000.00.
 - 22175 ANTON PLANINŠEK, star 35 let, član društva sv. Antona Padovanskega, št. 158, Hostetter, Pa., umrl 2. julija 1918. Vzrok smrti: Poškodovan v premogokopu. Zavarovan za \$500. Pristopil k Jednoti 3. februarja 1917. R. 33.
- Imena poškodovanih in operiranih članov in članic.**
- 10206 ANTON ERJAVEC, član društva sv. Cirila in Metoda, št. 4, Tower, Minn., operiran 17. junija 1918. Opravičen do podpore \$50.00.
 - 2044 HELENA RUPPE, članica društva sv. Janeza Krstnika, št. 20, Ironwood, Mich., operirana 27. junija 1918. Opravičena do podpore \$50.00.
 - 4518 IVANA VERTAČNIK, članica društva sv. Jožefa, št. 21, Federal, Pa., operirana 28. maja 1918. Opravičena do podpore \$50.00.
 - 7772 MARIJA BAZNIK, članica društva sv. Vida, št. 25, Cleveland, Ohio, operirana 8. marca 1918. Opravičena do podpore \$50.00.
 - 3755 MARIJA MURGEL, članica društva sv. Cirila in Metoda, št. 45, E. Helena, Mont., operirana 4. aprila 1918. Opravičena do podpore \$50.00.
 - 3371 KATARINA FON, članica društva sv. Alojzija, št. 52, Indianapolis, Ind., operirana 27. maja 1918. Opravičena do podpore \$50.00.
 - 19002 MARTIN NEMANICH, član društva sv. Jožefa, št. 56, Leadville, Colo., poškodovan 10. marca 1918. Opravičen do podpore \$250.00 za izgubo leve noge.
 - 20730 MATTO ISTVANOVICH, član društva Marije Vnebovzete, št. 77, Forest City, Pa., operiran 1. junija 1918. Opravičen do podpore \$50.00.
 - 21601 FRANK OSENIK, član društva Marije Pomagaj, št. 79, Waukegan, Ill., operiran 17. julija 1918. Opravičen do podpore \$50.00.
 - 22691 JOHN GASPER, član društva sv. Cirila in Metoda, št. 90, So. Omaha, Nebr., operiran 8. junija 1918. Opravičen do podpore \$50.00.
 - 15747 MIKO KOZAN, član društva sv. Petra in Pavla, št. 91, Rankin, Pa., poškodovan 1. marca 1918. Opravičen do podpore \$250.00 za izgubo levega očesa.
 - 6319 KATARINA SREBRNČIČ, članica društva sv. Barbare, št. 92, Pittsburg, Pa., operirana 6. maja 1918. Opravičena do podpore \$50.00.
 - 10623 JOSIP SEPIČ, član društva sv. Jožefa, št. 103, Milwaukee, Wis., operiran 1. avgusta 1918. Opravičen do podpore \$50.00.
 - 7904 MARIJA ZIDAR, članica društva sv. Ane, št. 105, New York, N. Y., operirana 30. junija 1918. Opravičena do podpore \$50.00.

- 20808 PETER VERBANEC, član društva sv. Družine, št. 109, Allquippa, Pa., operiran 10. julija 1918. Opravičen do podpore \$50.00.
- 19130 NIKOLAJ BADOVINAC, član društva sv. Cirila in Metoda, št. 144, Sheboygan, Wis., operiran 26. februarja 1918. Opravičen do podpore \$50.00.
- 22330 JOSIP KALČEVIČ, član društva sv. Valentina, št. 145, Beaver Falls, Pa., poškodovan 5. junija 1918. Opravičen do podpore \$250.00 za izgubo desnega očesa.
- 21739 TOME MATANIČ, član društva sv. Mihaela, št. 152, So. Deering, Ill., poškodovan 23. oktobra 1917. Opravičen do podpore \$250.00 za izgubo levega očesa.
- 22097 MILE NINKOVIČ, član društva sv. Mihaela 152, So. Derring, Ill., operiran 26. marca 1918. Opravičen do podpore \$50.00. Josip Zalar, glavni tajnik.

Glavni urad K. S. K. J., 22. avg. 1918.

NOVO DRUŠTVO SPREJETO V JEDNOTO.

Novoustanovljeno društvo "Kraljice Miru" št. 167, Thomas, W. Va., sprejeto v Jednoto dne 19. avgusta 1918.

Imena članov in članic so:

- 22816 Frank Kotnik, roj. 1878, zav. za \$500.00, R. 40.
- 22817 John Lahajner, roj. 1872, zav. za \$250.00, R. 46.
- 8647 Ana Lahajner, roj. 1901, zav. za \$500.00, R. 17.
- 8648 Jožefa Jelenc, roj. 1900, zav. za \$500.00, R. 18.
- 8649 Marija Lahajner, roj. 1898, zav. za \$500.00, R. 20.
- 8650 Helena Bratenič, roj. 1893, zav. za \$500.00, R. 26.
- 8651 Ana Kalknikar, roj. 1888, zav. za \$500.00, R. 30.
- 8652 Marija Kotnik, roj. 1886, zav. za \$500.00, R. 32.
- 8653 Nežka Zakrajšek, roj. 1885, zav. za \$500.00, R. 34.
- 8654 Franca Baraga, roj. 1883, zav. za \$500.00, R. 35.
- 8655 Marija Bulič, roj. 1883, zav. za \$500.00, R. 35.
- 8656 Marija Gore, roj. 1882, zav. za \$500.00, R. 37.
- 8657 Viktorija Jelenc, roj. 1874, zav. za \$500.00, R. 44.

Društvo šteje 13 članov in članic.
Glavni urad 21. avg. 1918.

JOSIP ZALAR, gl. tajnik.

IVERI.

Marsikdo sledi dobrim nasvetom šele tedaj, ko je v to prisiljen.

Prepričaj se, če imaš prav in bodi zagotovljen da hodiš po pravi poti.

Razporoke in ločitve zakona trgajo peresa krilatemu Amorju.

Slava in ugled kakega moža — velikana, sta večkrat odvisna iz poročila kakega časnikarskega poročevalca.

Lesena noga je pri človeku "amendment" k telesni konstituciji.

Bedaki se pregovorom modrijanov le posmehujejo.

Ženski klobuk okrašen s čipkami in kožuhovino, je podoben skledici sladoleda pomešanim z gorkim maslom.

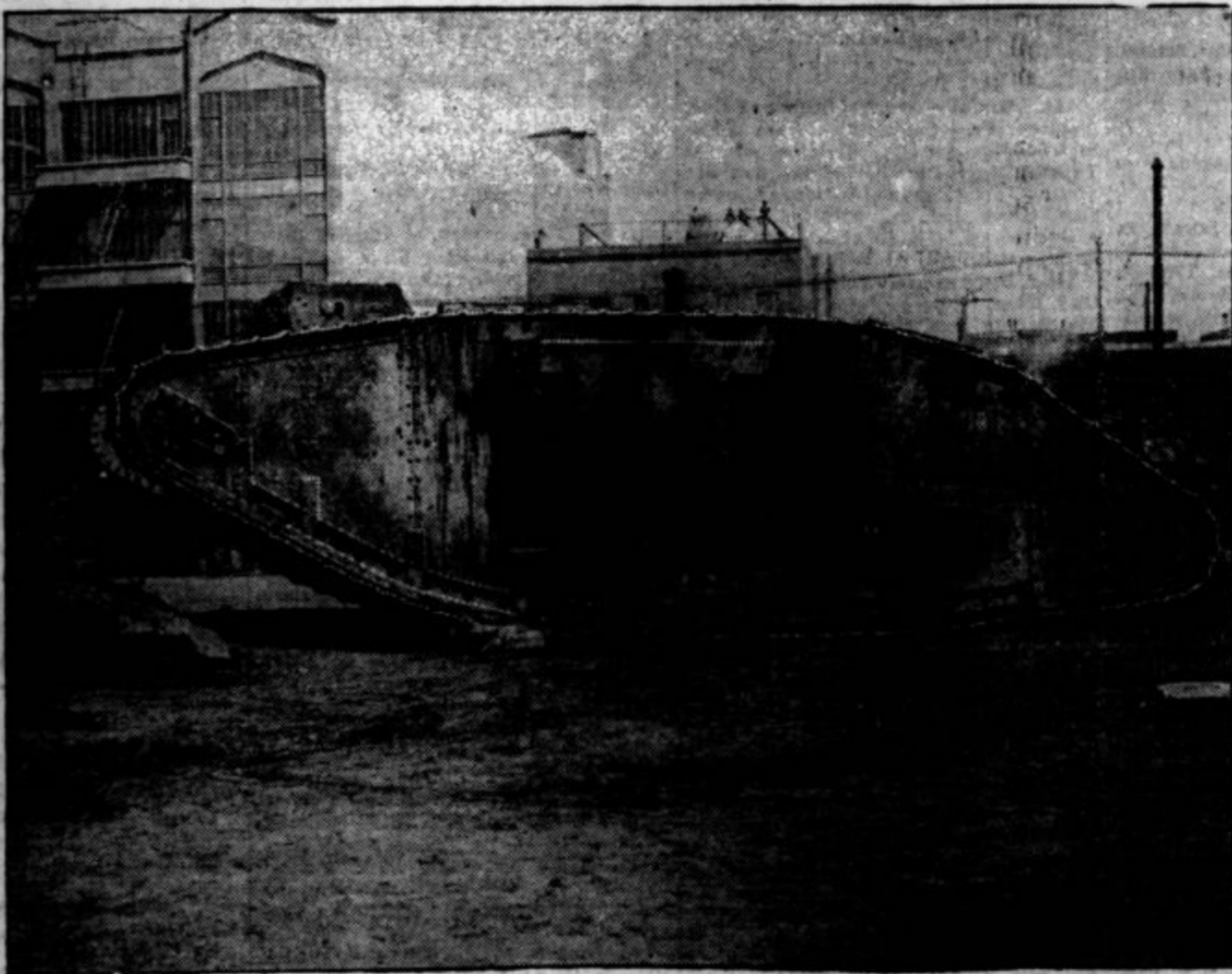
Nekateri ljudje kaj radi govorijo, a neradi poslušajo. Lahko se norčuješ iz samega sebe po lastnem okusu; ne norčuj se pa nikdar iz svojega sosedu.

Bogati samei tudi niso vedno najboljši možje, ravno tako je tudi z bogatimi samciami.

Vaja izpopolnjuje dovršenost, ali popolnost. — Vaja začetnika pri klavirju pa izpopolnjuje potrpežljivost njegovega sosedu.

Najsrečnejše ženske in najsrečnejši narodi nimajo nikake zgodovine.

Velika vojna razstava vlade Združenih držav v Grant Parku, Chicago, Illinois, od 2. do 15. septembra 1918.

ANGLEŠKI TANK "BRITANIA," ki je zadal Nemoem tolikohudega, bo izložen na tej razstavi in se bo valil preko "No man's Land" na sovražnika. Vodili ga bodo angleški vojaki.

Dne 14. in 15. septembra bosta dneva za Slované: Čehe, Slovake, Poljake, Ukrajince, SLOVENCE, Hrva-te in Srbe.

Uredite si načrt tako, da se boste udeležili te razstave označeni dan.

Vstopnice k razstavi v predprodaji veljajo samo 25c; ko bo razstava že enkrat otvorjena, od 2. septembra dalje, bodo veljale vstopnice 50c. Kupite torej vstopnico že sedaj pri Slovenskem odseku. Vstopnice so na prodaj:

Pri uredništvu Glasila K. S. K. Jednote, 1951 W. 22. Pl., Chicago.

Pri gostilničarju Martin Nemanich, 1900 W. 22. St.

Pri gostilničarju Josip Perko, 2236 So. Wood St.

V groc. trgovini John Zvezich-a, 1801 W. 22. St.

V tobakarni Frank Mravlja, 1933 W. 22. St.

in pri tajnikih slovenskih društev iz Chicago, Ill.

Pridite in oglejte si način, po katerem si vrši moderna vojna!

Na razstavi bodo najnovejše vojne potrebščine in stvari kakor: strojne puške, tenki, aeroplani, bombe, plino ve maske, velikanski topovi, submarinke, i. t. d.

Oglejte si uplenjene trofeje vpoštevši "Zeppeline", "Berthe", čelade, železne križce i. t. d.

Pri rojaku Ralph Kompore, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Illinois.

Pri rojaku Math Slana, 142 — 10. St., North Chicago, Ill.

Pri rojaku Jernej Verbich, 635 Aurora ave., Aurora, Ill.

V uradu K. S. K. J., 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Pri rojaku Frank Francich, 420 — 4. Ave., Milwaukee, Wis.

V uredništvu "Slovenije", 383 — 1st Ave., Milwaukee, Wis.

NOVICE IZ ZAROKOV

(Jug. Oas. Urad. Washington, D. C.)

Narodne vezenine na Kranjskem. — Zbral Albert Sič, založil ga I. Kleinmayer in Ferd. Bamberg. Pod gornjim naslovom so izšli štiri zvezki načrtov vezenin, ki obsegajo 17 listov s 121 vzorci; posneti so po gorenjskih narodnih vezeninah, ki jih hrani deželni muzej. Marljivi zbiratelj g. Albert Sič prvi v četrtem zvezku: "Vezena tehnika je bila na Kranjskem netkaj zelo razvita. O tem nam pričajo krasne narodne vezenine na narodnih oblekah, namiznih in oltarnih prtih, prtičih, brisalkah, prevlakah za blazine, rjuhe, itd. Bogato zbirko vezenin hrani deželni muzej v Ljubljani. Precej jih je tudi v zasebnih zbirkah, a mnogo se jih je časoma pogubilo in brezimno uničilo, največ pa jih je, žal, prešlo po dobičkahalnih prekupcih v tujino. Vse te vezenine so izvršile pridne roke naših vrlih žena in deklet v minulih dobi. Nekatere segajo v 16. stoletje." Veseli nas, da se je vendar nekdo spomnil naših narodnih vezenin in ki jih hoče zopet razširiti med slovenski narod, čigar last so. Ko sem dobil te nad vse okusno opremljene prve štiri zvezke v roke, sem se čudil, kako je to, da se že poprej ni nikdo pobrigal za naše narodno vezanje, ampak smo čakali in se zanj prav nič nismo menili. Hrvatje so se veliko pred nami začeli brigati za svojo narodno umetnost in pred dobrim letom je prišel list "Krijes" izdajati posebno knjižnico ne samo narodnih vezenin, ampak sploh narodnih ročnih del. Pri nas smo pričeli. G. Sič nam obeta še veliko več. Izdati hoče skupaj 22 zvezkov v štirih delih. Prvi del, ki obsega vzorce gorenjskih vezenin, je izšel, drugi bo obsegal dolenske, tretji bele, četrti pa pisane vezenine iz vse Kranjske. Slovenskemu žensktvu najtopleje priporočamo to krasno zbirko, potrebno bi tudi bilo, da se jo vpelje v naše šole. Cena zvezku je malenkostna (2 K.). Nekaj bi pa pripomnili. Ni dovolj, da imamo zbrane vzorce narodnih vezenin samo, iz naše Kranjske, ampak treba bo zbirati čim preje tako blago tudi pri koroških, štajerskih in primorskih Slovenceh, kar je že skrajni čas. (Slovenec v prvi polovici junija.)

Koroški pangermani in Slovenci. — Celovski Mir piše: Koroški Slovenci smo svojim nemškimi sodeželanom izdani na milost in ne-milost. Kako življenje nam je pri tem neprostovoljnem skupnem življenju usojeno, ve pri nas vsa-kdo. V šolah se otroci ne nauče niti brati in pisati v svojem materinem jeziku. Vse deželne gospodarske organizacije so v rokah Nemcev. In z njimi ne smeš niti v slovenskem jeziku dopisovati. Kdor hoče biti deželni dohodnik, mora se nemškemu gospodom klanjati in postati izdajalec svojega naroda. Uradništva svojega nimamo. Zato je že skrbel nemški Volksrat, katerega pokorne sluge so bile naše vlade in katerega izvrševalci so bili deželni predsedniki koroški. Koroški Slovenci živimo narodno življenje, ki ni vredno življenja zadnjega zamorskega naroda v Afriki. Naravno, da je kot iskra v slami zažarelo v srčih koroških Slovencev, ko so naši poslanci slovesno podali 30. majnika 1917. znano deklaracijo, po kateri bi bili vsi Slovenci, torej tudi Koroški Slovenci, združeni v državno enoto vseh avstro-ogrskih Jugoslovanov. Tu so se pa dvignili Nemci, tisti, ki so nas dosedaj izkoriščali in zatirali, ter začeli vpiti: Ne pustimo vas! Pri tem jim pomagajo kot ponižni sluge razni narodni odpadniki, ki za svoje odpadništvo zavzemajo v deželi mesta, ki bi jih jim Nemci nikdar ne privoščili, če bi ostali značajni in svojemu narodu zvesti.

Toda za nas ne obstoji vprašanje, kaj poret Nemci? Kaj bo z nami, to je naša reč, naša zadeva, naše vprašanje, in pri tem tudi ne pride v poštev, kaj poret ta ali oni Nemcem zapisani narodni odpadnik, ki se je pri ljudskem štetju zapisal za Nemca, sedaj bi pa rad sleparil in govoril v imenu Slovencev. Renegatom odrekamo pravico govoriti v imenu slovenskega naroda ravnatoka, kakor Nemcem!

Če nas je Bog postavil v kraje ki slučajno pripadajo po svoji poli-

tični upravi koroški deželi, smo in ostanejo ravnatoka del slovenskega naroda, kakor Slovenci, ki žive v ostalih štirih kronovinah na jugu naše države. En narod smo, in ta narod bo sam odločeval o svoji usodi!"

Temu članku pristavlja Hrvat-ska Država: Kaj bo na ta klic na pomoč rekel "Hrvatski Dnevnik", ki je nekega dne z navdušenostjo proslavljaj pangermene in nemškutarje, ker so v avdienci pri cesarju povdarjali, da ne puste odcepiti kronovin?

Detomor in zakon. — Ljubljanski Slovenci poročajo začetkom junija: Te dni je stala pred tržaško poroto 21letna Beatrice Lovrinovich, tipkarica v ptujskem arzenalu, obtožena detomora. Obtoženka, šibko, bolešno dekle, hči poštenih in strogih starišev, je vsa leta živela tiho in skromno življenje zasebne uradnice; vsi ki jo poznajo, vedo povedati o njej le dobro. Meseca aprila 1917 je začel prihajati v urad, kjer je bila zaposljena Beatrice, mornarični inženir Emanuel Gruenberg. O-govarjal je dekleta in jo končno začel vabiti, naj ga obišče na stanovanju. Ko se je obotavljala, ji je rekel, da se nima ničesar bati. Dekle, ki je dotlej ostalo pošteno, se ni znalo upirati vabilu svojega višjega. Prišla je k njemu na dom enkrat, dvakrat in postala žrtev njegove nasilne pohote. Nič ji ni obljubil, nič daroval. Še nekaj obiskov in —sit je je bil, kar je neprikrito pokazal mrlzim obnašanjem. Dekle je razumelo in pokorno izostalo, davi je gojilo do zapeljivega globoko čuvstvo. Poslej inženir ni več iskal opravka v dekletovem uradu in vsa stvar bi bila ostala neopažena. Toda kmalo se je pokazalo, da dogodek ni ostal brez posledice. V nepopisni srčni stiski se je dekle obrnila na zapeljiveca za naznanilo, kaj ji je pričakovati. Odgovoril ji je, da se gotovo moti, da ni mogoče. In ni se več menil zanjo. Za Beatrice so se začeli dnevi strahu in obupa. Svoje stanje je pred celim svetom prikrižala, kolikor je mogla. Bala se je strogega očeta, žal ji je bilo uboge matere. Vendar so se začele raznašati o njenem stanju negotove govorce, a ona je vedno nasproti vsem odločno tajila. Ko je čutila, da se ji bliža ura, je pod pretvezo boleznii ostala doma in se zaprla v svojo sobo. Prepuščena sama sebi, v nezasišeni dušni in telesni stiski je postala mati in — detomorilka. A zaman je bila zločin — stvar je prišla na dan in Beatrice je morala v ječo. 27. maja je stala pred porotniki. Nema in potnja je — kakor že v preiskavi — vse odkrito priznala, nič olepsavala, nikogar obteževala. In porotniki so čutili, da nima pred seboj pravega krivca, marveč le njegovo žrtev, ter so Beatrice oprostili. S tem je stvar in vendar sta se zgodila dva težka končana in zakonu je zadoščeno. zločina, ne samo eden!

Uboj rekvizijskega komisarja v Forminu pred poroto. — Slovincu se poroča iz Maribora 9. junija: Pred tukajšnjo poroto so se morali včeraj zagovarjati Alojzija Muršec, posestnika, Marija Zuran, dekla, Andrej Zamuda, posestnik, Apolonija Horvat, posestnikova hči, in Antonija Mikec, posestnikova hči, vsi iz Formina, okraj Ptuj, obtoženi, da so se 5. januarja t. l., dogovorno uprli oblasti, torej zločina upora po paragrafu 68 kaz., in da so isti dan ubili rekvizijskega komisarja, davčnega adjunkta Wiederwolla. Dejanski stan je sledeči: Začetkom meseca januarja t. l. so se vršile v Forminu rekvizicije žita. Rekvizicijsko komisijo je vodil davčni adjunkt Wiederwohl, ki je postopa silno strogo in z največjo brezobzirnostjo. Med ljudstvom je vsled tega zavladalo veliko razburjenje. Dne 5. januarja so bile vse obtoženke zbrane pri Alojziji Muršec ter govorile in se pritoževale o rekvizicijah. Kakor tudi obtoženica, je Alojzija Muršec ob tej priliki rekla: "Tega hudiča (namreč Wiederwolla) je treba ubiti." Ko se je komisija približala vasi, je Muršec zaklicala: "Zdaj pridejo." Ženske so zgrabile vsaka svoje orožje in letele komisiji nasproti. Muršec Alojzija je imela sekuro, Zuran Marija vile, Mikec Antonija lopato in Horvat Apolonija sekuro. Vsem naprej je teklo v žensko preoblečen vojaški begunce Ljudevit Muršec, sorodnik Alojzije Muršec, ki je Wiederwolla udaril s batom po glavi, da se je zgrudil takoj na tla. Glasom obtoženice je Zamuda iztrgal Muršecu bat iz

roke in udaril z njo na tleh ležečega Wiederwolla. Zuran Marija ga je udarila s gnojnimi vilami, istotako Mikec Antonija z leseno snežno lopato.

Ljudevit Muršec se bo moral zagovarjati pred vojaškim sodiščem. Ostali obtoženci pa so tajili vsak glas namen proti Wiederwollu.

Obtoženka Alojzija Muršec je tajila, da bi bila druge hujskala. Neki vojak, ki je bil pridelen komisiji, je potrdil, da, ko je neka ženska zamahnila proti njemu z gnojnimi vilami, jih je Muršec ujela in zaklicala: Vojaka ne.

Zuran Marija je priznala, da je na tleh ležečega Wiederwolla udarila z gnojnimi vilami po nogah. Obtoženka Mikec Antonija je istotako priznala, da je na tleh ležečega Wiederwolla s snežno lopato udarila, "ker sem bila jezna", kakor je rekla.

Obtoženko Horvat Apolonijo obdolžuje obtoženica, da je rekla obtoženki Mikec: "Prokleta Tonka, ne boš udarila? Ona je to tajila. Obtoženku Zamuda Andrej je izjavil, da je bil v bližini pri čevljarju. Na krik je stekel iz hiše in videl da je Ljudevit Muršec čepel na tleh na ležečem Wiederwollu. Hotel je Muršecu le iz rok iztrgati bat. Udari! Wiederwolla ni.

Zaslišanih je bilo številno prič, a natanko ni vedel nihče povedati, kako se je odigral ves dogodek. Neka priča je izjavila, da se je vse odigralo bliskovito. Samo v tem so bile priče edine, da je vladalo silno razburjenje. O Wiederwollu, o katerem pravi uradno poročilo, da je bil izredno vesten in točen uradnik, so priče potrdile, da je postopal silno brezobzirno; stikal je celo po loncih. Ljudje so jokali obupa.

Sodni dvor je stavil porotnikom glede vsakega obtoženca dve glavni in dve stranski vprašanji. Prvi dve sta se glasili na upor, in uboj, drugi eventualnu na stekanje in težko telesno poškodbo s smrtnim izdom.

Državni pravdnik dr. Duhač je izjavil v svojem govoru uvodoma, da se je zgražal, ko je dobil v roke spise. Misli je prvotno, da dvigne obtožbo radi umora. Toda ko je dobil izpričevala npravnosti, se je prepričal, da obtoženi niso imeli mnenja, da ubijejo Wiederwolla. Vsi so nekaznovani in ako jih pogleda, mora priznati, da so le žrtva. So res usmiljenja vredni. Ko jih vidi pred seboj, se mora vprašati: Ali naj bi bili zločinci? Posebno zadnji dve obtoženki. In vendar so zločinci, ki se morajo kaznovati. Zahteva od porotnikov, da pritrde glavnim vprašanjem glede upora in uboja.

Dr. Pipuš, branitelj Alojzije Muršec in Marije Zuran, je v pet-četrturtem govoru dokazoval, da ne more biti govora o uboju ali dogovorjenem uboju. Obtoženi so imeli samo namen, da komisijo prestrašijo in napode. Ostro je kritikoval postopanje Wiederwolla, ki je s svojim postopanjem pripravil ljudstvo do obupa.

Dr. Rosina, branitelj obtoženega Zamude, je predvsem dokazoval, da je tožba vstaje po paragrafu 68 k. z. neutemeljena. Naš kazenski zakon je star že 100 let in moderni državni pravdniki sploh ne bi več dvignili obtožbe po tem paragrafu. Govorec o Wiederwollu je rekel, da ni imel potrebnega takta in ljubeznivosti, ki je mora imeti uradnik v občevarju z ljudstvom.

Dr. Haas, branitelj obtoženec Mikec Antonije in Horvat Apolonije, je rekel, da je bil leta 1914, ko so voljali povsod srbofile, prič, kako so na Glavnem trgu udrihali po takem nesrečnejšu. Pri tem je videl, da sta nesrečno žrtev pretepla tudi dva gospoda, ki tega v normalnih razmerah ne bi nikdar storila. Toda bila sta pod vplivom sugestije mas in le orodje volje množice. Tako je treba presojati tudi forminski in obtoženi so bili le orodje te volje množice.

Govornik pripoveduje, da je imel pred vojsko priliko, da se je razgovarjal z nekim Angležem o politiki. Anglež ga je vprašal: Kakšna je razlika med Nemčijo, Italijo in Avstrijo? On seveda ni vedel odgovora. Anglež pa je odgovoril: "V Nemčiji je vse prepovedano, kar ni izredno dovoljeno, v Italiji je vse dovoljeno, kar ni izredno prepovedano, v Avstriji je pa vse dovoljeno, kar je prepovedano. Omenja protizakonito vladanje na podlagi paragrafa 14. Po ustavi porotne sodnije ne

smajo biti ukinjene delj nego eno leto. Mi pa smo bili tri in pol leta brez porote. Izdana je naredba: da se mora v območju okrožnih sodišč Celje in Maribor pisati v kazenskih stvareh z slovenskimi strankami slovenske zapisnike. Toda ta naredba se nikjer ne izvršuje in tudi današnji zapisnik obtoženci so se pritoževali, da so pisali o njih pri okrajni sodnji v Ptuj samo nemške zapisnike. Ako nimajo niti sodniki respekta pred vlado in njenimi naredbami, kako morete zahtevati kaj takega ravno od forminskih žensk?

Državni pravdnik dr. Duhač je repliciral na izvajanja braniteljev, pri čemur je prišlo do ostre kontroverze osobito med njim in dr. Haasom.

Porotniki so zanikali vprašanje glede ustaje in uboja, pritrtili pa glede obtoženke Alojzije Muršec krivdi glede stekanja in težke telesne poškodbe s smrtnim izdom, dočim so glede ostalih obtoženek in obtoženca pritrtili samo vprašanju glede stekanja, paragraf 279 k. z. Na podlagi tega pravoreka je sodni dvor obsodil Alojzijo Muršec na dve in polletno, ostale obtoženice pa vsakega v štirimesečno težko ječo.

Ker se je preiskalni zapor v Gradcu, ki se je pred kratkem vršil, je rekel dr. Mravlag: "Naša stvar ni, da si razbijamo glavo s tem, kako bi se obrnila monarhija; dokler pa obstoji, Nemci ne bodo trpeli, da bi bili ubijani. Mi Nemci smo obstojali pred Avstrijo in bomo za njo!"

NARODNI ZBOR NA HRVATSKO-SLOVENSKE MEJI.

Za nedeljo 9. junija je bil sklican v Metliko slovenski shod, na katerem so imeli nastopiti kot govorniki poslanci Korošec, Jare in Ravnihar. Vedelo se je, da bodo prišli poleg tisočih Slovencev tudi Žumberčani na shod, pričakovali pa so tudi hrvatske brate iz karlovskega okraja. Na letakih je celo stalo, da bo govoril Modrušan iz Karlova, član hrvatsko-srbske koalicije. Kdor pa pozna razmere, je vedel že vnaprej, da Modrušana ne bo blizo, kaj še, da bi govoril.

Toda že en dan pred shodom so naznanili vsi listi, da so državne oblasti prepovedale vse shode Slovencev, in tako tudi onega v Metliki. To pa vendar ni oviralo, da se ne bi podal iz Zagreba tja starčevičanski narodni zastopnik Persič in tajnik stranke profesor Šegvič, kakor tudi član osrednjega odbora, župnik iz Brd. Stepi-nac. Z vozom so se peljali iz Krašiča preko Ozlja do Jurovskega Broda, kjer leži en kilometer preko mosta na Kolpi Metlika. Ko pa so dospeli do tega mostu, so ga našli zasedenega po avstrijskih vojakih in orožnikih, ki so imeli strogo zapoved, ne pustiti nikogar s hrvatske strani preko v Metliko. Kako tedaj preko, ko je tudi breg zastražen po vojakihi? Naši ljudje so si pomagali na ta način, da so daleč od mostu prebrodili reko, in tudi oni trije bi morali isto storiti, da niso naleteli daleč od mosta na majhen čoln, ki jih je prepeljal na kranjsko stran. Bilo je že skoro tri popoldan, ko se je imel pričeti shod, na katerega so prihajali Slovenci v dolgih vrstah voz, ki so bili okrašeni s slovenskimi trobojnicami.

Ko so dospeli Hrvati v Metliko, je bilo tam že na tisoče naroda, med katerimi so se odlikovali Žumberčani, zlasti pa tepe Marindolke v prekrasnih narodnih nošah. Bilo je tudi mnogo Karlovcianov pod vodstvom bivšega narodnega poslanca dr. Vinkoviča, ki so dospeli že predpoldan na vozeh ali z vlakom zgodaj zjutraj, ko še ni bil zaprt prehod na Kranjsko.

Tedaj se je razvedalo, da je shod v resnici prepovedan in da so oblasti poduzele vse, da bi se čim manj naroda zbralo v Metliki. V ta namen so že v soboto in nedeljo predpoldan po trikrat

javno razglasile, da je shod prepovedan, in to, po celem onem kraju, po vseh vaseh in občinah. (5 vrst zaplenjenih.)

Kljub vsemu temu, pa je bilo, kakor že omenjeno, v Metliki več tisoč oseb, medtem ko je bilo mesto v zastavah, zelenju in slavolikih. V gostilnah, kamor se je narod opoldan podal k obedu, so bili držani govori. Ob treh popoldan pa se je dvignilo na tisoče ljudstva, da spremi svoje hrvatske brate preko mostu na hrvatsko stran. (Zaplenjen poldrug stopec.)

Dr. Korošca ni bilo v Metliki, ker je bil zadržan po važnih državnih poslih na Dunaju. (Hrvatska Država.)

Ameriški letalec našel grob. — Quentin Roosevelt. Z ameriško armado, ob Vesli, 7. avgusta. — Neki ameriški letalec je našel te dni grob padlega Quentina Roosevelta, sina bivšega predsednika Združenih držav, ki je umrl v nekem zračnem boju dne 7. julija t. l. Quentinov grob se nahaja v Chamery in ima na priprostem lesenem križu sledeči napis v angleškem jeziku: "Poročnik Quentin Roosevelt, pokopan od Nemcev."

KUPIJTE VOJNO VARČEVANJE ZNAMKE!

While someone gives his life — what are you giving? — think a minute

Naznanilo in vabilo

Čenjenemu občinstvu iz Chicage in okolice uljudno naznanjamo, da priredi društvo "Slovenska godba" svojo

veliko plesno veselico

v ponedeljek, dne 2. septembra t. l. na Labory Day.

Uljudno vabimo slavno slovensko občinstvo, da nas mnogoštevilno poseti ta dan pri naši zabavi. Vstopnina je 25c za osebo; ženske v spremstvu moških so proste vstopnine. Pričetek ob 2 uri popoldne.

Veselica se vrši v znani Hoerberjevi dvorani, na 21. Place in Blue Island Ave.

Vdoležencem zagotavljamo, da bo vsak zadovoljen. Priliko boste imeli slišati najnovejše godbene komade kot: "Over there", "Good night Germany", "Uncle Sam, take care of my girl" in še več drugih znanih patrijotičnih komadov.

Za veliko in številno vdeležbo se še enkrat toplo priporoča

ODBOR.

Ne strašite se!

Vaš denar je varen!

Če tudi je razglašena vojna, se vlada ne boče polastila Vašega denarja, naloženega na banki. Tako izjavlja predsednikova vojna proklamacija. Kar je Vaše, je torej Vaše in ostane Vaše; nihče nima pravice do Vaše lastnine, dokler se Vi zadržite mirno in ne rujete soper našo državo.

3%
obresti na hranilnih ulogah
3%

Obresti ako nedvignjene, se priprišejo h glavnici in se tako soper obrestujejo.
Pri nas bodeš vedno dobro in uljudno postreženi po svojem rojaku.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica Federalnega rezervnega sistema.

Denarja v stari kraj vam sedaj ne svetujemo pošiljati, tudi ne po brezničnem brzozjavu, ker so razmere preveč nestanovitne. Od-dajamo v najem varnostne skrinjice po \$3.00 na leto za shranjenje vrednostnih papirjev in listin, kjer je potem isto varno pred ognjem in tatovi.

Poslojpe, kjer so naši uradi, je naša lastnina.

Naše banka je depositni urad za zvezno poštne hranilnice, na mesto Joliet, na okraj Will, za državo Illinois in za vlado Združenih držav.

Odprto vsaki dan, razun nedelj in praznikov, od 9. dop. do 8. pop.

The Joliet National Bank

JOLIET, ILLINOIS
Kapital \$150,000. Rezervni sklad \$360,000.

JOSIP PERKO

SLOVENSKA GOSTILNA

2236 S. Wood Street Chicago, Illinois

Telefon: Canal 223.

Se priporoča rojakom Slovincem za obilno poset. "Dobra postrežba in dobra pitjača", to je moje geslo.

Telefon: Canal 80

Martin Nemanich

SLOVENSKA GOSTILNA IN RESTAVRACIJA

1900 W. 22nd St., vogal So. Lincoln St., Chicago, Ill.

Rojaki Slovenci vedno dobro došli!

Junaštvo in zvestoba.

Epodovinski roman in časov francoske revolucije.
(Sposnini častnika švicarske garde Ludvika XVI.)
Nemaško spisal Jos. Spillmann S. J. Poslovenil ***

Nadaljevanje.

Veliki sodnik pa, ki se je bil mej tem popolnem umiril, je zdaj dejel s prijaznim smehljajem da se tako ne da. Ujeti. Čas, kateri mora služiti za svojo Rahelo, ni še dospel; tudi ne ve, če se ni hčerino srce mej tem spremenilo; tako se moram zaenkrat zadovoljiti z dobrim upanjem.

Pri tem je ostalo. Trčili smo na to dobro upanje ter še dolgo pri srčno mej seboj kramljali.

Drugo jutro sem z majorjem Bachmannom jezdit ven v Courbevole. V isti dvorani, v kateri sem bil obsojen, je zopet sestala častniški zbor k nekakšnemu vojnemu sodu, in na predlog velikega sodnika Keyserja je bila prejšnja sodba razdrta in prisojeno mi polno zadostanje. Nato je javil oberstlajnat de Maillardoz ki je predsedoval namestu grofa d'Affry, da sem povšan v aidemajorja (b. edmajorja) s stotniškim činom, in sicer neposredno na kraljev ukaz. Zdaj so mi vsi tovariši častitali ter mi prisrčno stiskali roko.

Bobni sozatrobili, in kompanije so nastopile na dvoru vojašnice. S tako drugačnimi čustvi sem zdaj stopal, kakor po zmagi spremljan od častnikov, v četverokot, ki so ga čete stvorile! Nova razsodba se je prečitala in obenem proglasilo moje povšanje. Nato je stopil k meni oberstlajnant in na tistem mestu, kjer mi je bil profos strgar epaulette, mi je pripel na rame dvojangto epaulette stotnika. Častniki so mi navduženo klicali: "Živio!"

XXVIII.

Redingova zgodba.

Šele zvečer sva bila Reding in jaz sama in nemotena. Tedaj sem ga prosil, naj mi pripoveduje svojo zgodbo izza onega oktobrova jutra, ko ga je pismo od Valdoulerskih tako nenadoma klicalo v Etampes. Rudolf je bil drage volje pripravljn, in ko sva se ugodno primaknila k ognju, plapolajočemu v kaminu, je začel in pripovedoval kar sledi.

"Ni treba, da ti šele pravim, da mi je Marta Valdoulour tisto noč, ko je pogorel grad, postala tako ljuba in draga, kakor še nikoli nobeno dekle. Ni mi vzela srca le njena lepota — sestra Izabella je morda še lepša —, ampak njen pogum in njena srčna požrtvovalnost za bolnega očeta v strahotah tiste noči. Saj veš, da sem bil odločen, nikoli se ne poročiti, ker se nikakor ne morem otresti mračne slutnje, da mi grozi zgodnja vojaška smrt."

Prekinil sem ga in grajal za voljo takih žalih sanjarij.

"Stokrat lahko rečeš, da je ne spametno; sam sebi tudi pravim. A nič ne pomaga; tako visi nad mano kakor črn oblak. Tedaj sem si rekel, ako naj vendarle kdaj ustanovim družino, mora biti moja družica tako pogumno in odločno dekle, kakor je Marta Valdoulour. Ta se prilaga meni in viharjem tega časa! In predno smo takrat odrinili iz Etampes-a v Chartres, sem zaprosil njene roke ter dobil pod gotovimi pogoji njeno in očeto besedo. Moral sem namreč očetu doposlati privoljenje svoje-ga brata, glavarja rodbine, in izkaz našega plemstva. To sem bil malo časa prej storil, ko si bil ti prišel k meni z Augeardevim načrtom za beg. Tisto pismo Valdoulerskih me je nemalo prestrašilo: niti besedice kake obljube, ampak le najnujši poziv v Etampes v zelo važni zadevi.

"Poln žalih slutenj sem odhajal iz Pariza; konju nisem zanašal in tako sem dospel v mestce, ko se je bilo znočilo. V svetli mesečini sem na levi od pota prav dobro razločil od požara očrnele podrtine Valdoulourja. Mej potoma nisem bil nič posebnega opazil; le blizu Lardyja pri neki kovačnici ob potu, kjer sem dal svojemu konju zabiti žebelj v podkev, sem videl človeka, čegar obraz se mi je zdel znan in sumljiv. Kje sem bil vendar že srečal tega človeka? Nisem se mogel domisliti in sem tudi pustil vnevar, ker sem imel razmišljevati vse druge reči.

"Bilo je prekasno, da bi bil še tisto noč obiskal družino Valdoulour, zato sem krenil v gostilno in

od razburjenosti prebil noč brez spanja. Čim je le dostojnost dopuščala, sem se oglasil pri gospodu Valdoulerskem. Sprejel me je z odprtimi rokami, nazval me svojega drugega sina in rekel, da ga je izkaz o mojem plemstvu in premoženju zadovoljil ter je pripravljn, izročiti mi svoj zaklad, svoje ljueto Marto. Razume se, da sem bil ves srečen od te izjave, vendar sem se čudil, zakaj mi niso te ve-sele vesti pisмено sporočili. Dasi sem to zelo nežno v misel vzel, bi bil vendar moj bodoči tast skoro postal slabe volje; saj veš, kako vroče krvi je. Mrmljal je nekaj o tem, ali ni njegova Marta vredna, da enkrat jaham zavoljo nje iz Pariza v Etampes? On bi bil za svojo rajno soprogo jezdit v Jeruzalem in na Kitajsko. Potem se je zopet pomiril ter mi razložil svojo nujno zadevo.

"Kakor je vedno nagel v svojih sklepih, zdaj ni odnehal od tega, da se poroka čim brže izvrši. Naravno, da je morala njegova hči za menoj v Pariz, kjer je mene držala služba. A niti oče, niti mlajša hči Izabela nista se rada ločila od Marte, zato je Valdoulour zahteval, da najmem za nas skupno stanovanje, če mogoče v bližini Tuiledij, kamor se hoče čim prej preseliti.

"Srd me umori tu v tem dolgočasnem Etampesu, je dejal. 'Ne maram ostati tu, kjer so lopovi požgali grad mojih očetov. Kraljeva stvar mora zmagati; cesar, njegov svak, ga ne more zapustiti; njegov brat, grof od Artois, in izseljenci bodo nabrali vojsko in te kanalje ustražovali. Ah, da bi mogel tudi jaz v boj! Pro Deo et lilii, je naše geslo. (Za Boga in lilije!) (Lilije so bile v grbu Francoskih kraljev.) A vsaj s svojim telesom lahko krijem kralja, ki v Tuilerijah ni več varen življenja, čim ne bodo noge kaj bolje nosile. To bodo storili tudi drugi zvesti plemenitaši. Tako bova oba midva vsak po svoje skrbela za varnost Njegovega Veličanstva, dokler ne zmaga pravična stvar. In potem zopet zgradimo Valdoulour, ki naj postane stolnica novega rodu, kateri bo združen najin grb zapustil najpoznejšim časom."

"To je tedaj nameraval moj tast, in nisem mu zameril, da me je zavoljo tega načrta tako pozval v Etampes. Saj ni vedel o pripravah za kraljičin beg, in smatral sem za boljše, nič o tem razodeti. 'Poklicaj je Marto in zložil njeni roki. Izabella in oče sta bili edini prič. Komaj je bila zaroka tako preprosto sklenjena, sem tako povedal, da služba zahteva, da se ločim. Upal sem namreč, da še tisti večer dospem v Donjumeau (b. Ložimo) ali vsaj v Arpažo (b. Arpažo), tako da bi bil sledeči dan dopoldne že pri tebi v Courbevole. Gnal me je neki poseben nemir. Moja odločna Marta me ni ovirala. 'Ako te kraljeva služba kliče, pojdi!' je rekla preprosto. 'Saj se bomo kmalu zopet videli.' Toda oče in mlajša sestra sta me še dolgo zadržavala. Valdoulour je na dolgo in široko govoril o tem, kako naj se najina grba po pravilih heraldike) spojata ter je neizmerno obžaloval, da je ob požaru grada šla po zlu stara knjiga grbov, ki je ni moči nadomestiti. (Heraldika je umetnost poznanja grbov.)

"Šele po obedu me je izpustil s svojim blagoslovom. Čim bo urejeno stanovanje, sem mu obljubil, da pridem ponje z dostojnim vozom za pot. 'Karossa mora biti,' je rekel mej vrati, 'ne pa kateri teh modernih faetonov ali kako se že imenujejo ti novi nestvori, katerim plemič stare korenine ne zaupa svojih udov. Zlasti moji so dovolj krhki.' Potem je še enkrat odprl vrata in zavpil za menoj: 'Mnogo lepih pozdravov vašemu prijatelju, Švicarskemu medvedu, ki me je tačas nesel po stopnicah. Sapristi, moji udi me še zdaj bolijo, če se na to zimsim! Pri moji veri — dober mladič! Pozdravite mi mojega medveda! Škoda, da ni plemič! Sicer ne bi bil nič nasproten, ako bi snubil moje Bello.'"

Jaz sem se naglas zasmejal. A Reding mi je zatrjeval, da je mlajša sestra ob očetovih besedah

močno zardela. To ga je preprečilo, da sem pač naredil na Izabello Valdoulersko izreden vtisk.

"Škoda, da si s hčerjo velikega sodnika tako dobro ko zaročen!" je nadaljeval Rudolf. "Sicer bi lahko še svaka postala. Marta in njena sestra sta me tedaj spremljali v vežo, in tam smo se poslovili. Pritem mi je nevesta izročila v svilo povit zveženj z naročilom, naj pazim, da ga ne izgubim. Čemu mi bo, stoji na priloženem listku. Tedaj sem odšel z obljubo, da se čim prej vrnem ter jih vzamem v Pariz. Obe sta mi naročili, naj te prisrčno pozdravim, in Izabella je to tako sramežljivo izrekla, da res mislim, da te ne bi zavrnila, ako bi zaprosil njene roke."

Smejoč sem rekel, da sta dve tetivi na loku vedno bolj kot ena sama, ter ga prosil, naj pripoveduje dalje.

"Naglo sem osedlal svojega kistanjeva," je dalje pripovedoval Reding. "Zgolj iz navade sem preiskal svoji pištoli v oglavniku, in glej, obema je manjkal smodnik v prašnici, in vendar bi bil lahko prisegel, da sta gotovi za strel. Vprašal sem hlapca v štali, in priznal mi je, da je pred uro izpodil iz štale človeka, ki je iztikal pri moji ježni opravi. Preiskal sem tedaj pištoli natančneje ter našel, da je pri obeh prožnica zataknjena z majcenim drvcom. Z nemalim trudom sem drvci iztrebil, pištoli izpraznil in nanovo nabil; potem sem ji zataknil za oglavnik dobro nasuti s smodnikom. 'Gospod, ta zgodba s pištolami mi ne dopače,' je dejal hlapec. 'Ali imate sovražnike? Ali nosite s sabo denar ali dragocennosti? Ceste danes niso več tako varne kakor pred letom. Svetoval bi vam, da zaprosite pri županu par orožnikov za spremstvo.'"

(Dalje prihodnjit.)

Vodno resnično in zanesljivo.

"Smelo trdim, da se počutim veliko bolj zdravo odkar sem pričela jemati Trinerjevo ameriško grenko zdravilno vino. Bolehala sem tako, da sem težko vstala iz postelje; tudi nisem imela pravga teka do jedi; spala sem prav malo in slabo; poleg tega sem bila nervozna in zabasana. Tako sem bolehal celih 20 let."

Lahko pa sedaj trdim, da mi je haš Trinerjevo ameriško grenko zdravilno vino podaljšalo življenje za 10 let; Tako nam je pisala Mrs Th. Bjarnson iz Springville, Utah, dne 12. avgusta 1918. Označena gospa se tako pohvalno izraža kakor na tisoče drugih, ki rabijo in pijejo Trinerjev ameriški eliksir; kajti to vino je najbolj zanesljivo zdravilo za vse žledodžne neprilike, zabasanos, glavobol, nervoznost, splošno slabost itd. Dobiva se v lekarnah. Cena \$1.10. — Trinerjev Liniment drugo izborno zdravilo, ki je vedno uspešno ter zanesljivo. Poskusite če vas tare revmatizem, nevralgija, hrhtobol, izpahki, otekline, i. t. d. V lekarnah po 35 in 65c; po pošti 45 in 75c. — Joseph Triner Company, 1333-1343 South Ashland Ave. Chicago, Ill. (Advertis.)

NA PRODAJ

je hiša in lota na 1822 W. 21. Pl., Chicago, Ill. v sredini slovenske naselbine nedaleč od slovenske cerkve. V tej hiši so tri stanovanja, ki donaejo \$30.00 renta na mesec. Proda se po zelo nizki ceni.

Vprašajte pri lastniku, ali oskrbniku hiše na: 1822 W. 22. Place.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Bolne ženske

naj bi ne prenašale hudih bolečin, krčev in drugih nerodnosti, katerim so tolikrat podvržene. Teh bolečin bi ne bilo nikakor potreba, prestopati. Iznebite se jih že sedaj, ali od začetka. Rabite torej občezano zdravilo za ženske in za dekleta, vzemite

Severa's Regulator

(Severov Regulator). To je izborna tonika in zdravilo, osobito pri ženskih boleznih. To zdravilo deluje hitro, mirno in s gotovim uspehom. To zdravilo ne vsebuje nikesar toksičnega, kar bi škodovalo zdravju. Vsaka ženska naj bi isto poskusila. Cena \$1.25 steklenica; dobiva se v vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Kupujte Vojno varčevalne znamke!

TELEFON CANAL 6027
Frank Grill's Dairy
Prva slovensko-hrvaška MLEKARNA
1818 W. 32nd Street Chicago, Illinois.
Se priporoča slovenskim in hrvaškim gospodinjam slovenske chikaške naselbine.
Mleko razvašam strankam po hišah točno vsak dan.
Z velespoštovajem Frank Grill, slovensko-hrvaški mlekar

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!

Kadar potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma, kuverte, vabila in stopnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite se na največje slovensko unijako tiskarno v Ameriki, na
NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
Ta vam bo izdelala vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osobito vam pripravimo zelo pripravna Vplačilna knjizice za člane in članice, izdelane v malem žepnem formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za blagajnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter pobotnice. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahko vedno natančen pregled števila članov po skladih, ali razredih.
Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorec gorinavedenih tiskovin na ogled brezplačno!
OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Skoro že 30 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka. ker zaupnost izdelovalca zasluži popolno zaupanje in čislanje od strani številnih odjemalcev. Malo povšanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper draginjo na vseh številnih potrebnih naših, a novi vojni davek nam je spodbil še zadnji steber in morali smo cene nekoliko povšati. Vsek prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebščine, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče draginji v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vseh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh bolezni jih je devetdeset odstotkov povzročenih in spčetih v žledocu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti žledoce in odstrani iz notranjčine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen brijog zlotvornih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so prosti vsakršne nepotrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno žareče ručiče vino. V zadevi zabasanos, neprebavnosti, glavobola, polglavobola, nervoznosti, navdušne slabosti, kakor tudi v žledodžnih neprilikah, ki rade nadlegujejo ženske ob premembi žitja ali rudarje in urega delavce, ko delajo in vdihavajo plin, če rabite ta lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

prodera vselej v koren bolečine, zato pa je zlasti v slučaju protina, ali revmatizma, nevralgije, lumbago, otrpelosti glečnejev in drugih, najhitrejša in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v zadevah odrgnin in otekin itd., tudi za drgnjenje živcev in za mazanje po kohanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin

je izvrstno in prav prijetno zdravilo za navadno rabo snotrja. Posebno za izpiranje grla in ust; istotako za čiščenje ran, izpuščajev in drugih kožnih otvorov. Dobi se v vseh lekarnah.

NAJNOVEJSE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH RAZSTAVAH: GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1915, GRAND PRIX—PANAMA 1916.

JOSEPH TRINER CO.

Manufacturing Chemists
1333-1343 So. Ashland Ave. CHICAGO, ILLINOIS

POD VLADNIM NADZORSTVOM ZEDINJENIH DRŽAV.

Ustanovljena leta 1857
Nacionalizirana leta 1864

ŽE 60 LET

je ta banka varno čuvala in držala prihranke ljudstva našega mesta. Ustanovljena je bila leta 1857. Sedaj ima že 14,000 ulagateljev. Njeno skupno premoženje, ali imetje znaša nad \$8,500,000.00. Preostanek glavnice in čisti dobiček znaša nad \$550,000.00, kar se drži v posebnem zaščitnem skladi.

Naložite torej Vaše prihranke v
NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI BANKI V JOLIETU.

3%

Narastle obresti se polletno pripisujejo k glavnici, ali pa izplačujejo na hranilne uloge od \$1.00 naprej.

3%

FIRST NATIONAL BANK OF JOLIET.

Joliet, Illinois.
"LJUDSKA BANKA"

MARIJA SLUGA
1828 W 22nd St.
Chicago, Ill.
Telephone Canal 4747
Iskusena in z državnim dovoljenjem potrjena
BABICA
se siljudno priporoča vsakim in hrvaškim in nemim in sestrnim in venkam.

Tvrška E. Bachman, inkorp.
ZASTAVE, REGALJE IN RAZNE DRUŠTVENE POTREBŠČINE.
2107 S. Hamlin Ave., Chicago, Ill.
Telefon: Lawndale 441.

TISKOVINE

Posebne cene za slavna društva, cerkvene in šolske upravitelje, trgovce in zasebnike.

500 papirjev\$2.00
500 kuvert 1.75
250 vel. kuvert 1.75
500 vstopnic 1.50

Bolniške liste, nakaznice in pobotnice po istotako niski ceni.
Pišite nam za ceno predno naročite pravila in tiskovine kje drugje.
AMERIKANSKI SLOVENEK,
1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.